

A V E M A R I A

DECEMBER, 1935

AVE MARIA

published monthly by

*The Slovene
Franciscan Fathers,*

Lemont, Illinois

in the interest of the
Slovene Franciscan Com-
missariat of the Holy
Cross.

Subscription Price:
\$2.50 per annum

Naročnina:
\$2.50 letno.
Izven U. S. A. \$3.00

Management - Upravištvo
P. O. B. 608,
Lemont, Illinois

Editor - Urednik
P. Alexander Urankar,
1852 W. 22nd Place,
Chicago, Ill.

Entered as second-class
matter August 20, 1925, at
the post office at Lemont,
Illinois, under the Act of
March 3, 1879. Acceptance
of mailing at the special
rate of postage provided
for in Section 1103, Act
of October 3, 1917, author-
ized on August 29, 1925.

Naročite se na

“AVE MARIA”

*ki je glasnik katoliškega življenja slovenskim
izseljencem v Ameriki in porok
zvestobe katoliški Cerkvi.*

Vsak naročnik

NAŠEGA LISTA JE PODPORNİK VELIKE MISLI
MISIЈONSTVA JEZUSOVEGA. ZAKAJ? DOLAR-
JI, KI SI JIH NAMENIL ZA NAROČNINO NAŠEGA
LISTA, NISO VRŽENI V KOT. KAMENČKI SO ZA
ZGRADBO KRISTUSOVEGA DUHOVNIŠTVA. ZA-
TO JE BILA AVE MARIJA USTANOVLJENA, DA
BI V GMOTNEM OZIRU PODPIRALA DIJAKE,
KANDIDATE ZA DUHOVNIŠKI STAN. TVOJA
NAROČNINA JE SEME, KI NAJ NEKOČ OBRODI
SAD V VINOGRADU GOSPODOVEM. KOLIKO JE
DIJAKOV, KI BI RADI ŠTUDIRALI, PA NIMAJO
SREDSTEV. SAMOSTAN V LEMONTU JE
TUDI ŠOLA IN VZGOJEVALIŠČE IDEJALNIM
FANTOM, KI SO SI ZAŽELELI SLUŽBE ALTAR-
JA. SEDAJ RAZUMEŠ. NAŠ LIST UTIRA POT
TEM STUDENTOM.

AVE MARIA

Decemberska šte., 1935—

Nabožni mesečnik.

—Letnik XXVII.

BOŽIČNE MISLI

P. Bernard

HLEVVU je prišel na svet!
Božje Dete bi si bilo zelo lahko izbralo drugačen prihod na zemljo. Tisoč potov mu je bilo na izbiro. Izbralo si je najprimernejšo pot, najlepši način prihoda med nas. Prišel je namreč Sin božji učiti, da ne gre navezovati srca na posvetnost. Da bi se bolj prijel ta nauk človeških src, ga je Zveličar učil najprej z zgledom, potem z besedo.

Čednost in ljubezen božja je boljša, čeprav počiva na slami v hlevu, nego posvetnost, čeprav leži v palači na zlatu in svili.

Ali razumemo nauk, ki ga nam pridi-gata hlevček in slama?

Žalostno je misliti, kako so v Betlehemu sprejeli Odrešenika sveta. Ni bilo zanj prostora pod streho človeško. Ni bilo zanj prostora med onimi, ki so takrat vodili pota človeštva.

Pa je, žal, še tudi danes tako.

Bilo je tako vse čase do naših dni.

Ni prostora za Kristusa v javnih poslih človeštva, ni zanj prostora v družabnem življenju ljudi.

Preveč je zaposljen človek vseh časov, preveč misli na kupčijo in dobiček, da bi imel čas na Kristusa misliti.

Tudi v družabnem življenju ni zanj prostora. Vera je preveč sitna zadeva. Ob njej bi se bilo treba ustaviti, ob njej bi bilo treba misliti in pregledati nagibe srca.

Tega pa človeška družba ne stori rada. Preveč jo ovira pri gonji za veseljačenje,

zabavo, senzacijo. V tem dirjanju za zemeljski užitek ni časa in ni prostora za Kristusa.

Betlehem je bil majhen, pa se je raztegnil čez vso zemljo, od kraja do konca sveta.

Ves svet je postal velik Betlehem.

Bil je Bog v Betlehemu, pa le redki so ga spoznali. Le najbolj skromni in ponižni so padli pred njim na kolena.

Je Bog na svetu, pa malo jih je, ki najdejo pot do Njega. Samo tisti ga najdejo, ki ne drve mimo Njega za varljivimi cilji brezmiselne množice.

Ves svet je Betlehem sam.

Ali je Betlehem tudi tvoje srce?

Ali ne trka Dete na vrata svojega srca? Tisočkrat je že potrkalo. Ali je vedno našlo prijazen sprejem?

Kolikokrat je moralo spoznati, da ni prostora v tvojem srcu? Še za skromne jaslice morda ga ni, še za snop slame se kotiček ne najde...

Prostora je dosti za mamon, prostora dosti za uživanje in zabavo, prostora morda dosti celo za satana — ni prostora za Božje Dete...

Porečeš morda: imam prostora! Moje srce ni Betlehem, tisti mrzli, bresrčni. Imam v srcu Dete Božje, nikoli mu nisem sprejema odrekel.

Prav, človek predragi!

Pa koliko si mu prepustil prostora? Kje si mu odkazal ležišče? V zadnjem ko-

tičku, v hlevu...? Ali je kralj tvojega srca, ali samo skromen beraček? Ali je vse drugo prej v mislih tvojih, prav nazadnje posvetiš trenotek Bogu...?

O, Dete Božje je vedelo, zakaj je bilo primerno, da je prišlo v hlevu na svet.

Ves svet je Betlehem božjemu Sinu, milijoni src so mu betlehemska praznosta.

In vendar angeljski zbori že zopet pojo: Slava v višavah Bogu in mir na zemlji ljudem.

O, naj se nam vzdramijo srca!

DOBRI PETER

A. Adamič

TAKO so mu dejali, ker je pomagal vsakomur, kolikor je mogel, četudi je bil sam revež in vedno bolehen. Iz njegovih ust nisi čul žal besede. Celo golobom se je izogibal v velikem loku, da jih ne vznemiri, kadar so zobali pred hišo. Kadarkoli je šel po vasi, so izpred hiš klicali za njim otroci: "Peterček, kam greš?" Vedno ga je spremljal tudi največji sestradanec, vaški pes. Obrnil je vse žepe, da mu je stresel drobtin.

Stari in mladi, krepki in slabotni, dobri in hudobni, prav vsi so morali v vojsko. V Bukovini je zateklo Petra, krogla mu je zdrobila desnico. Živo meso in kosti so mu nadomestili s protezo, s surovo obdelanim kolom z gibljivim komolcem in s škripajočimi prsti. Dlan so mu pokrili z rjavc rokavico. Težka je bila ta proteza, ki si jo je moral pripenjati z jermenjem; vezi so mu stiskale suhljata, šibka prsa.

Iz bolnice so poslali Petra v domačo občino, kjer se je rodil. Mati je umrla, ko mu je bilo šest let, očeta ni nikdar poznal. Le toliko je mogel poizvedeti o svoji materi, da je bila vaška lepota in da je očetovo ime ponesla s seboj v grob.

Pohabljenca se je usmili premožnejši vaščan, pri katerem je že pred vojno klal vitre in delal obode, služil za hlapca in kjer je nadomestoval tudi deklo in pestunjo. Delal je gospodarju od zore do mraka, kolikor je pač mogel. Toda kaj zmore ena sama roka, poleg tega še neogljen levica! Peter si je pomagal z zobmi. Kaj kmalu je pa opazil, da je pri hiši v napatje.

Župnik mu je svetoval, naj se uči pisati z levico. V šoli je bil nekdan prvi, v lepopisju ga ni prekosil nihče. Z vso vnemo se je takoj lotil pisanja z levico. V nekaj mesecih je pisal z levico lepše od marsikoga, ki piše s pravo roko. Ob nedeljah je posedal vse popoldne v svoji čumnati, pisal je in zlagal — drobne pesmice v čast sosedovi Marjetici, ki se ji ni nikdar drznil pogledati v obraz, ko je prišla v vas.

Neko nedeljo popoldne je potrkal pri župniku. Župnik ga je ljudomilo posadil v naslanjač.

"Kaj bi rad, Peter?" Župnik je sedel, prekrižal roke na prsih in se zagledal skozi okno.

Peter je pestoval svojo protezo in iskal besede.

"Povej, kaj bi rad."

"Kam se naj obrnem, gospod župnik, da ne bom ljudem v nadlego?" je dahnil boječe. Kot potočnica sinje oči so se mu v tugi orosile.

"Že večkrat sem premišljeval, hm," je menil župnik in si otrl z velikim, modrim robcem čelo. Pogleda ni premaknil od okna. "— Kaj, ko bi šel k vladi! Za invalide mora skrbeti država in ti znaš lepo pisati."

"Takisto mislim tudi jaz," je dejal Peter. "Kam naj grem? Prosim, svetujte mi, prečastiti. — Samo daleč po svetu ne bi šel rad."

"Svet je velik, Bog je povsod. Jutri popoldne se zglesi pri meni."

Peter se je odpravil v mesto, s seboj je nesel več priporočilnih pisem. Doma je potem napisal prošnjo in jo poslal gosposki.

Sreča se mu je nasmehnila, kajti sprejeli so ga v službo kot davčnega eksekutorja v sosednjem trgu. Dobil je takoj plačo. — Ali ga bode Marjetica zavrnila, ko je postal skoroda gospod? Toda dekleta je bogata in ponosna. . . Poizkušal je spregovoriti ž njo, povedati ji, pa se ni upal.

Le prekmalu se je vse spremenilo, kolo sreče se je zasukalo nizdol. — Kakor hitro so zvedeli vaščani, da je Peter postal eksekutor, so se mu pričeli izogibati. Tudi otroci niso več klicali za njim. Samo še psi so mu ostali zvesti in pa njegov hišni gospodar, ki mu je ponudil podstrešno čumnato zastonj, če ostane pri njem. . .

Eksekutor Peter res ni dobil stanovanja v trgu.

Hodil je rad vsak dan dve uri daleč tja in nazaj. Začetna plača je bila skromna, zato je preko poldneva ostajal kar v pisarni. Pojedel je kos suhega kruha — če ga ni že medpotoma razmetal do trde skorje med vedno lačne spremljevalce — in popil je kozarec vode.

Peter je vidno hiral. Dolga pot ga je utrujala do slabosti, grdo vreme ga je prikovalo tudi za več dni na posteljo. Proteza ga je težila, da je komaj sopel. Zasovražil jo je in zavrgel, rokav si je pa zatlačil v žep na suknji, da ni mahadral v vetru.

Telesno trpljenje slabi telo, a ga ne uklanja, duševna bol je pa kot bič s škorpijoni, ki žre meso in pije kri. Delo, ki so mu ga naprtili, se mu je hitro pristudilo. Kakšna bremena morajo prenašati ti ubogi ljudje, ki jim je že itak vse pobrala strašna vojna! Koliko davkov morajo plačevati! Kaj je to prav?

Ko je raznesel po vsem okraju opomine za davčne zaostanke, je moral rubiti zamudnike. Po tujih, neznanih mu vaseh je opravil hitro, površno in s strahom, potem je bežal, bežal... Če bi Marjetice ne bilo, bi vrgel papirje vstran, ušel bi! Nikdar več ga ne bi bilo nazaj.

Bog se usmili — in jutri mora v svojo rodno vas, da zarubi kar štirim bajtarjem in da proda

Sveta noč — blažena noč

Jevnikarjevi, ki ji je vojna ugrabila moža, nekaj hišne oprave. Otroci se bodo jokali, vaščani ga bodo prosili, naj odneha, celo grozili mu bodo...

Ne, ljudi se ni bal, saj ga je ščitila gosposka. Peter se je globoko zamislil in si belil glavo. Govoril si je tako-le: Če kdo ne zmore, kar bi rad, a ga moram prisiliti, da premakne skalo, in če tudi se mu zlomijo kosti?... Brezsrčen divjak bi bil, da bi preganjal trpina! Jaz mu moram pomagati! Toda — kako?... Vso noč ni zatislil očesa.

Drugo jutro je prišel bled in upadel v pisarno. Davkar ga pokliče k sebi in ga vpraša:

“Vi ste tu? Ali niste šli rubit in prodajat v Podgorico? Saj še niso ljudje plačali!”

Peter skloni glavo in molči.

“No, odgovorite vendar! Zakaj niste šli?”

“Ne morem,” je odgovoril Peter komaj slišno.

“Kaj — ne morem!” Davkar vstane in ga ostro pogleda.

“Ne morem — ker ne morem.”

Molčala sta oba. Davkar je zopet sedel, eksekutor je pa še postal, vzdihnil, potem pa je odšel po prstih iz sobe.

Davkar se je čez četrto ure ustavil pri eksekutorjevi mizi, dejal je mirno, toda odločno:

“Poznam vas, razumem vas. Premehkega srca ste, predobri ste. Toda to je silno nespametno. Pojdite na vas, sedaj je še čas, in opravite svoje delo.”

“Ne, ne grem.”

“Peter, vi pa res niste za ta svet. Zelo bi obžaloval, ako se ne spametujete.”

Peter se ni vdal, kmalu so ga odslovili. Ko so vaščani zvedeli za dogodek, so se Petru rogali. “Prav mu je, kaj je pa preganjal ljudi! Sedaj je brez kruha, ker ni za nobeno rabo.”

Peter je nekaj dni lazil kot senca po logeh in po gozdu. Potem je legel v čumnati na pleve, obležal je drugi dan, tretji dan. Gospodarjeva žena mu je nosila kruha, mleka, malo kuhane kaše.

“Slab je Peter, zanič je. Ne bo dolgo,” je zmajevala z glavo, kadar je prišla od njega doli v hišo.

Petra je bila že sama kost in koža. Vendar je vstajal mukoma in ves znojen prav vsako jutro ter se privlekel do okna. Toliko časa je hropel ob oknu, da se je prikazala sosedova Marjetica. Ko jo je ugledal, se je zganil kot veneči limbar ob prvem solnčnem žarku. — Ali je Marjetica slutila Petrovo še nikdar razodeto ljubezen, ker se je vedno tako jadrno umaknila za duri?...

Ko so vaščani zaznali za Petrovo hudo bolezen, so dejali: “Bolan je revež? Dobri ljudje se ga bodo že usmilili in mu pomagali. — Le, čemu je hotel postati škric.” Ko je pa novi eksekutor iz trga povedal županu pravi vzrok Petrove odslovitve, so vaščani zamišljeno postajali in se ozirali proti hiši, kjer je ležal bolnik. Nanosili so mu suhega mesa, maslenega kruha in pogač. Toda bilo je že prepozno. Hodili so ga gledat in pomilovat. Tuđi župnik je bil pri njem in neko popoldne je ostal pri bolniku do mraka.

Po tem obisku ni izpregovoril Peter druge besede, kot hvala in zbogom.

Tri tedne kasneje je ležal Peter med svečami. Možje, žene in otroci, prav vsi so šli za belo krsto.

In ko je župnik izpregovoril: “Lahka ti zemljica, dobri Peter, zlati sin...” je vsa soseska zahtela na glas. Župniku so zamrle besede na ustih, plakanje ljudstva je preglasilo stok bronca iz lin.

BARAGA VZOR DUHOVNIŠKE POKORŠČINE

P. Hugo

V ZADNJEM času se čujejo iz duhovniških vrst vedno pogosteje glasovi o potrebi nove reforme brevirja. Zadnja pod Pijem X. ni popolnoma zadovoljila. Bajе niti njega samega ne, še manj pa duhovnike. Pravijo, da bi moral biti brevir mnogo bolj prikrojen praktičnim potrebam in prilikam duhovnika, kot je. Posebej bi radi, da bi sveta berila o svetnikih skušala svetnike zopet tako približati, da nam jih je moč posnemati, ne pa samo občudovati. Pri svetnikih duhovnikih, kakršnih je relativno največ, si žele, naj bi bila njih najizrazitejša duhovniška čednost tudi najmarkantnejše povdarjena. Od tako reformiranega brevirja da bi imel duhovnik mnogo več duhovnega užitka in praktične koristi, zato tudi mnogo več veselja do njega.

Ne vem, se bo li ta želja duhovnikom kmalu uresničila ali ne. Da je pametna, ni dvoma. Če kdaj pride do tega in bo medtem naš Baraga že dozorel za brevir, kar upamo, potem bo on kot nalašč za ogledalo kanonske pokorščine. V dokaz temu nekaj izvlečkov iz njegovih pisem do višjih cerkvenih predstojnikov. (Njegovo bogato korespondenco z višjimi smo izsledili v arhivu notredamskega vseučilšča v Indiani, Sev. Amerika. Vsebuje čez 130 pisem, pretežno francoskih in angleških, pa tudi nemških in latinskih. Najznačilnejša je pisec tega članka dal fotografično posneti, ostala pa ekscerpital.)

Ko je Baraga na svoji prvi misijonski postaji Arbres Croche že večino Indijancev pokristjanił in ustanovil med njimi lepo procvitajočo misijonsko župnijo, si je zaželel dalje, v popolno indijansko divjino, orat misijonsko ledino. Po dolgem mledovanju mu je škof to dovolil. Njegov prvi nadaljni cilj je bil Grand River. Po dogovoru s škofom naj bi se ustanovil na desnem bregu Velike reke, ki je takrat še spadal svobodnim Indijancem, levega so imeli že Amerikanci v oblasti. Tako je tudi storil. Toda ko je gradnja misijonske postaje že dokaj napredovala, zve, da misli Amerika v kratkem Indijancem odkupiti ozemlje in jih potisniti dalje nazaj. Takoj sporoči to zanj mučno vest škofu in ga zaprosi nadaljnih navodil. Med drugim pravi v tem pismu, datiranem v Grand River 27. nov. 1833:

“Trdno sem odločen, se ravnati po Vaši odredbi. Vi ste sedaj po božji previdnosti moj škof in dobro se zavedam svoje velike dolžnosti, se brez-pogojno pokoravati Vašim odredbam. Odgovorite mi, Monsignor, prosim Vas, čim prej. Pred Vašim odgovorom ne bom ničesar započel. Prepričan sem, da ne bom imel nikake milosti, ne božjega blagoslova pri svojem misijonskem prizadevanju, če bom delal proti volji svojega škofa.” (I. Reg. 15, 23.)

Ko so mu nasprotniki ob Grand River onemogočili uspešno delo, je otresel prah s svojih čevljev in šel dalje proti Lake Superior, kjer je bilo še dosti indijanske ledine. Zastavil je v Lapointu med Čipevanci. Prvo leto se je imel boriti z velikimi težavami. Konec julija 1835 je prispel. V septembru je začelo že snežiti. On pa ni imel niti stanovanja za hudo in dolgo zimo, niti obleke. Ko je svoje težave potožil škofu, mu je svetoval, naj bi se čez zimo vrnil v Arbres Croche. Baraga pa ni bil mož, ki bi bil klonil pred takimi težavami. Bolj kot vse zunanje težave ga je mučil dvom, če morda ne ravna po volji božji. Vedel je, da mu škof ni naravnost zapovedal, naj se začasno umakne. Toda kaj, če ni morebiti njegova želja le v mili obliki izražena zapoved. Da bi bil gotov, če prav ravna ali ne, mu 11. oktobra 1835 piše:

“Vprašali ste me v svojem pismu, kdaj se bom vrnil v Arbres Croche. Odgovarjam: Brez vsakega odlašanja, Monsignor, kakor hitro mi zapoveste, naj grem. Prav resno Vas prosim, ako želite, da se vrnem v Arbres Croche, potem mi kar odločno zapovejte. Ker odkritosrčno želim živeti v pokorščini do svojega škofa, me zelo vznemirja vest, ker moram živeti v negotovosti. Še enkrat Vas prosim, Monsignor, odločite . . . vpričo Boga Vam obljubljam, da bom strogo pokoren.”

Po resignaciji prvega detroitskega škofa Friderika Rese-ja 1839. je tudi Baraga težko čakal njegovega naslednika. Ko zve, da je bil imenovan Peter Pavel Lefevre, ki se je takoj po posvečenju 22. nov. 1841 potom posebne okrožnice predstavil svoji duhovščini, mu je 28. jun. 1842 pismeno izrazil svoj homagij. Takole piše med drugim:

“Prisrčno želim, Vas videti, Monsignor, a ne morem zapustiti svojega misijona, da bi se Vam prišel poklonit in prosit za Vaš višjepastirski blagoslov. Naj storim to v duhu, potom pričujočega pisma. Prosim, da mi ga tudi Vi v duhu podelite . . . Obenem izjavljam, Monsignor, pred Bogom, ki je edina priča mojih misli in čuvstev, da se glede naše svete službe popolnoma izročam Vašim rokam. Zapovejte mi, kar Vam bo Bog

navdihnili in izvršili bom s pomočjo svete božje milosti. Kajti božja previdnost Vas je postavila na mesto, ki je točasno zavzimate. Njegova sveta volja je, da sem Vam pokoren, kot njemu samemu. Globoko sem prepričan, da je pokorščina do višjih v vsem, kar ni proti božji postavi, duša duhovnega življenja.”

Od prvega početka svojega duhovnega življenja sem dnevno srčno želel in še želim vstopiti v kak red. In to iz ljubezni do svete pokorščine. Toda vedno sem bil zadržan to storiti. In moja vest me opravičuje. Da svoji želji vsaj nekoliko zadostim, Vas, Monsignor, in duhovni oče v Kristusu Jezusu prosim, da me sprejmete pod svojo pokorščino. Želim imeti zasluženje pokorščine pri vsem svojem dušnopastirskem delu.

A kakor mu je bila pokorščina do višjih sveta in v heroični meri lastna, je bila vendar tudi pametna. Vedel je, da so možni slučajji, ko višji v najboljši veri in z najplemenitejšim namenom kaj ukrenejo, kar je v nasprotju z višjo in svetejšo voljo. V par slučajjih je on pred Bogom to spoznal in se prostodušno postavil na stališče višje zapovedi.

Za časa svojega prvega obiska domovine, 1836—1837, si je naklonil mnogo velikodušnih dobrotnikov. Lepe vsote so zbrali v prid njegovemu misijonu. Kot drugi naši misijonarji tiste dobe, si je tudi on izvolil za svojega finančnega ministra znanega prijatelja misijonov, g. Ivana Pavla Zupančiča v Trstu. Domenila sta se, da se bodo vsi misijonski darovi zanj njemu pošiljali. On jih bo dostavljal njegovemu škofu, s pripombo, da so izrecno zanj. Obenem pa bo njega o vsaki pošiljlatvi naravnost obvestil, kaj je vsebovala in koliko. S to misijonsko podporo je Baraga vedno z gotovostjo računal in na njej vedno kaj novega započel, še preden jo je imel v rokah. Toda obvestila g. Zupančiča se zdaleka niso krila z dejansko misijonsko podporo, ki jo je dobival od škofije. Se razume, da je bil radi tega v neprijetnem položaju. A je dolgo molčal in nestrpno čakal, da dobi, kar mu je šlo. Ker le ni bilo nič, ali malo, je 4. marca 1841, iz Lapointa pisal škofu energično pismo radi tega. Tako-le piše:

“Ne morem več molčati. Niti moja vest, niti okoliščine mi tega ne dopuščajo. Ko bi ne imel nikakih časnih potreb, bi se tudi za časna sredstva ne brigal. Sedaj pa tega ne morem in ne smem. Zidam novo, večjo cerkev in potrebujem denarja. Kot Prezvizišeni veste, v denarnih zadevah nisem bil nikoli preveč siten. Tudi topot ne zahtevam nič drugega kot to, kar je po vsem

božjem in človeškem pravu moje. Iz priloženih poročil mojega agenta v Trstu, g. Ivana Pavla Zupančiča, lahko razvidite, kako znatne vsote so bile po mojem povratku iz Evrope za menoj poslane. In na račun vseh teh vsot sem prejel le 250 Dol... Kje pa je vse ostalo? ... Blagovolite mi, Prezvizišeni, ... poslati, kar je mojega. Saj veste, da pravičnost zahteva, dati vsakemu svoje.” ... Podobnih nastopov v isti zadevi je Baraga še več imel.

Celo najvišji misijonski avtoriteti, Propagandi v Rimu, se je nekoč postavil po robu, ko je uvidel, da neki njen odlok nasprotuje svetejšim interesom indijanskih duš. Ko je začel tudi s presom misijonariti, in to še preden je sam dobro obvladal indijanski jezik, je po krivdi tolmačev, ki se jih je posluževal, prešlo v njegov indijanski molitvenik, odnosno z njim združen katekizem, nekaj stvarnih, dogmatičnih zmot. Ena teh glede presv. Evharistije je bila prav bistvena. Ko ga je Rev. Thavenet, bivši dolgoletni indijanski misijonar, tedaj v Rimu živeč, na te zmote opozoril, je bilo deloma že prepozno, kajti knjiga je bila že dotiskana. K sreči še noben izvod ni prišel v javnost. Baraga mu je v Rimu, na potu v domovino, obljubil, da bo vse zmote prej popravil, preden pojde kak izvod med ljudi. In res je takoj dal tiskati posebne lističe s pravilnim tekstom, s katerimi je zmotna mesta prelepil.

Toda s tem mučna zadeva še ni bila končana. Imenovani misijonar je na podlagi svojega odkritja merodajne kroge Propagande opozoril na nevarnost, da bi se znale potom indijanske verske literature kake dogmatične zmote širiti, če je ona prej ne pregleda in odobri. To je dalo Propagandi povod, da je izdala odlok, glasom katerega morajo misijonarji, ki kaj indijanskega pišejo, isto v latinsko prestavljeno njej v cenzuro predložiti. Ko je škofijstvo Baragi ta odlok dostavilo, ga je hudo zadel. Takoj mu je bilo jasno, da bo moral ali odložiti pero, ali pa zanemariti svoje misijonske dolžnosti.

Če bi dejal, da je bojeval oster dvoboj sam s seboj, kaj naj stori, bi mu delal krivico. Kajti bil je slej ko prej trdno odločen biti brezpogojno pokoren merodajni višji volji. Toda katera volja je v koliziji merodajnejša, ali Propagande ali njegova, odnosno božja, kolikor moč indijanskih duš Kristusu pridobiti? Ko je to zadevo z dobro podkovanim razumom in še pred svojo nežno vestjo temeljito preudaril, je prišel do zaključka, da je skrb za indijanske duše njegova višja zapoved, kot ukaz, lastne indijanske knjige, ki so se do takrat že precej namnožile, v latinsko prestavljati.

Nato se je vsedel in 24. junija 1839 svoje stališče najprej lastnemu škofu temeljito pojasnil in podprl. Med drugim pravi: "To kar Propaganda zahteva od nas misijonarjev med divjaki, me je sila iznenadilo. Ne morem se načuditi, kako more kongregacija, sicer tako modra in vsega spoštovanja vredna, sedaj tako malo preišljene stvari zahtevati... Imam nežno vest, Monsignor, in veliko spoštovanje do Rima. Toda glede tega se ne čutim v vesti vezanega, da bi moral ubogati.

Nato obširno utemelji zavzeto stališče. Češ, z latinsko prestavo indijanskih del Propaganda svojega sicer plemenitega namena ne bo dosegla. Korektni latinski izrazi ne dokazujejo korektnost indijanskih. Prestavljanje v latinščino bi bilo tedaj brezplodno delo, ki bi pa ubilo toliko nepotrebnega misijonskega dela. Če kongregacija nima nobenega veščaka, ki bi dobro umel indijanski, naj toliko zaupa misijonarjem med Indijanci, da ne bodo učili krive vere. Kar njega tiče, mu lahko zaupa, ker sedaj popolnoma obvlada indijansčino in ne potrebuje nikakega tolmača več, kot v začetku pri pisanju prvega molitvenika in katekizma.

Da to zaupanje vase podpre, slovesno izjavi: "Kar zadene moj nauk, izjavljam pred Bogom in pred svetom, da je strogo katoliški. Priznam pa, da je po neprevidnosti tolmačev, ki sem se jih spočetka posluževal, prešlo v moj indijanski katekizem nekaj zmot. A k sreči so bile vse zmote odkrite, preden je en sam izvod prišel v roke Indijancev. Vse sem popravil, preden so bili razdeljeni, tako, da sedaj ni najmanjše zmote proti katoliškemu nauku v mojih knjigah. Izživljam najbolj pravoverno kritiko. Če najde najmanjšo zmoto proti naši sveti veri, sem pripravljen biti z vsemi svojimi knjigami sežgan."

Škof, ki ga je predobro poznal in mu popolnoma zaupal, mu je že naprej namignil, naj se obrne na metropolita v Baltimore, in po njem na samo Propagando, da izdani odlok kot neutemeljen ustavi. On je to tudi storil, in sam pravi, z isto odločnostjo kot napram svojemu škofu. Ta je Baragove razloge spoznala za upravičene in svoj odlok molče preklicala. To sklepam iz dejstva, da Baraga svojih dotedanjih del ni nikoli začel v latinščino prevajati in kar je še pozneje pisal, ni niti v indijanskem originalu, še manj pa v latinski prestavi, pošiljal Propagandi v cenzuro. Da ona tega ni smatrala za kak upor proti svojim odlokom, ampak je molče priznala, da ima prav, priča to, ker je bil pozneje brez ugovora izbran

in potrjen za apostolskega vikarja Gornjega Michigana.

Taka je bila Baragova kanonska pokorščina. V okviru, v katerem jo je pri mašniškem posvečenju obljubil, je bila brezpogojna, kot najidealnejšega redovnika. Izven tega okvira pa, kadar je pred Bogom spoznal, da se križa s kako višjo zapovedjo, je znal z apostolsko odločnostjo reči: "Boga je treba bolj poslušati kot ljudi!"

ZMOTNO JE

P. Aleksander

ZMOTNO je za moža, ki meni, da je vera v Boga samo za žene in otroke, torej sad in sanje mehkočutne ženske narave. Kakor da je poštenost samo ženam namenjena, kakor da so bile desetere zapovedi samo ženam in otrokom zapisane. Ne. Kakor zahteva mož v vseh zadevah prvenstvo zase, kakor zahteva prvo in odločilno besedo v vsaki reči zase, tako in še bolj bi moral gledati nato, da bo v verskih zadevah nosil zastavo. V prvih vrstah božje procesije človeštva je njegovo mesto, ne pa zadaj. Čuden mož, ki hoče krevsati zadaj kakor kak hrom in raztrgan berač. In drugega ne moreš reči takemu vrlemu "možu", ki vso skrb za dušo in božji blagoslov prepušča ženam in otrokom, drugega mu ne moreš reči, kakor, da je berač, hrom na duhu in raztrgan na možganih... "Moli in delaj," je zapisano nad svetiščem slehernega življenja. Delo brez molitve uspešno ne bo, in molitev brez spolnjevanje dolžnosti nima blagoslova. "Moli in delaj, žena," pa tudi možu velja: "delaj in moli." Brez temelja vere tudi vse tvoje delo ne bo bogve kako koristno in blagodejno.

"Vera naj bo izrodek čustev." Ravno nasprotno: Vera da mnogo ravno na tvoj razum in prosto voljo, mož. Stokrat, ne enkrat si že slišal, vera ne obstoji v tem, da se zna kdo zjokati, če duhovnik v pridigi rožce sadi, vera ne obstoji v tem, da se zna kdo z najglobljo ponižnostjo trkati na prsa, da kar cerkev odmeva bobnenja in se taja v kesanju in skrušenosti, vera ne obstoji v tem, da zna kdo vrteti glavo v hlinjeni pobožnosti, zaklepiti veke v navidezni svetosti. Neumen bi bil vsak, ki bi mislil, ker se mu srce ne more raztajati v potok solza in lepih občutkov, da po-

tem vere nima in vera zanj ni, je samo za ženske. Pred Bogom je veljalo, velja in bo veljalo: Svoj razum ukloni božjemu razumu in njegovemu razodetju v odkritosrčnem spoznanju in pripoznanju njegove volje ter z resnim prizadevanjem udinjiti svojo prosto voljo volji Najvišjega. Preglej vse vrste odličnih mož, ki jih danes postavlja cerkev na altar svetu v zgled in posnemanje. Na prste jih lahko sešteješ vse, ki so imeli posebni dar verskega čustvovanja. To so bili možje trdega značaja, pa tudi trdne vere, ki je bila predvsem zasidrana v trdnem prepričanju in spoznanju razuma, pa v trdni volji služiti Bogu po zapovedi božji. Le kar naprej po poti, ki jo hodiš. Bog se ti v tvojih vsakdanjih dolžnostih razodeva in če boš to delo in te dolžnosti rosil z blagoslovom molitve, bo tvoje življenje Bôgu prijeten dar, tudi če ne moreš glave vrteti in jokati od ginjenosti.

Kaj naj rečem o tomaževskem ugovoru, ki se tako-le glasi:

“Sosed moj moli in jaz ne, v cerkev leti večkrat na teden, jaz ne. In vendar imam jaz več denarja v skrinji in več klasov na njivi kakor on na svoji. Kje je tukaj razlika? Ne vera, ne molitev, pot in žulji, pa gnoj, žlindra dajo njivam blagoslova. Odgovori: kje je razlika?”

Kje je razlika? Tale je razlika med vama.

Ti si pred Bogom navaden neomikan človek, teslo bi ti rekli podomače. Sosed tvoj ima toliko srca v sebi in toliko omike in spodobnosti, da Boga prosi in se Bogu zahvaljuje, ti s svojim surovim govorom in obnašanjem tega ne poznaš.

Tvoj sodobnik uživa božje dobrote z ljubeznijo in priprostostjo. Kakor otrok, ki je hvaležen očetu za vsak košček kruha, ti me pa spominjaš na sina neotesanca in hčer — neotesanko, ki v nerodnih letih tako ošaben postane, postane tako ošabna, da več ne ve, da je treba sestiti k očetovi mizi s pozdravom: dobro jutro, dober dan, dober večer. — Cela hiša gleda na takega sina s pomilovanjem. In po pravici.

Razlika bo prišla še pozneje. Sosed tvoj bo dobil še božjega blagoslova, tebi bodo tvoji klasovi in tvoje zlato suha roba. Kakor onemu kralju, ki se mu je vse v zlato spremenilo, še kruh. Nazadnje še kaj jesti ni imel. Tako bo tudi s teboj. Prej ali slej bo tvoja bogokletna beseda rodila sad: prokletstvo božje.

Pri obdelovanju polja je treba gnoja in žlindre, da. To so vedeli kmetje že pred tisočletji,

nisi to iznašel šele ti. Pa so ti kmetje pred tisočimi leti vedeli tudi to, da je nad vsem svetovjem božje oko, da je nad njim božja roka. Ta roka vlada vse, ohranja vse in vse oživlja. Ona kliče setev iz zemlje in blagoslavlja žetev, delavec kmet, ki ima glavo na pravem kraju, je še vedno delal v družbi z Bogom in prav ima in bo imel prav, če pride tudi tisoč učenjakov in učenjaških novodobnikov in mu pravi, da je prismojen.

Na tem stavku ne spremeni tudi nič trditev: “Zakaj mi pa Bog potem ne usliši vsake molitve, komaj vsako deseto mi usliši?” Prostiti se da kakor baron in cesar. Lepo je odgovoril na ta ugovor nek religiozni pisatelj. Pravi:

Božja pota niso človeška pota. Božje previdnosti naš slabotni razum ne bo mogel nikoli doumeti. Vzemimo slučaj, da bi kdo, ki brati ne zna, vzel v roke izdajo kakega velikega pesnika. Videl bi v knjigi najrazličnejša znamenja, urejena na najrazličnejše načine. Na eni strani bi bile vrste dolge, na drugi kratke, ena stran bi bila vsa polna teh znamenj, na drugi bi našel komaj nekaj vrstic in zmes bi našel še kako prazno stran. Če bi tak človek, ki pesniške oblike ne pozna, začel zabavljati, češ, zakaj stojte te črke tukaj in ne tam, zakaj so črke v začetku vrste večje, pozneje pa manjše, zakaj so strani prazni . . . in tako naprej, bi mu jaz dejal: Prijatelj, ta človek je bil velik pesnik. Pustiva mu svobodo v tem, ker se midva ne razumeva na to . . . Podobno delamo mi, ki presojava pota božje previdnosti. Ves svet in vse življenje je taka umetniška knjiga, ki je seve za nas ravno tako malo razumljiva, kakor je nedoumljiva vsaka knjiga onemu, ki brati ne zna. Če bi kdo hotel to knjigo popolnoma razumeti, bi moral imeti vse božje lastnosti, biti bi moral Bog sam . . . S tega stališča moramo presojudati tudi slučaje, v katerih se nam zdi, da Bog naših prošenj ne usliši. Prevečkrat smo tako nespametni kakor otrok, ki breca na vse strani iz jeze, ker mu starši britve ne dajo. Kaj vem, zakaj mi Bog te ali one prošnje ni uslišal? Videl bom nekoč. Vse te prošnje in vse, kar se na zemlji pripeti, je treba gledati z vidika večnosti. Stara pravljica o buči in želodu nam to potrjuje. Rekel je modrijan, da bi bilo vendar bolj pametno, da bi močen hrast nosil ogromne buče in ne to nizko steblo, ki se vije po tleh, to bi moralo imeti kot sad drobnih želod. Modrijan pod hrastom zaspi, med spanjem mu pade želod na nos in ga rani do krvavega. Tedaj se je modrijan zamislil in je dejal: Prav je, da je želod na hrastu, če ne, bi imel sedaj zmečkan nos. Kar Bog stori, vse prav stori.

Naj bo tudi nam ta beseda zlata rečenica.

SV. PAVEL -- APOSTOL NARODOV

Jože Jagodić

(Konec)

PA je veselje živeti, to morejo verjeti otroci pri igri in rajanju. To morejo reči mladi ljudje v svojih — medenih letih. To morejo deklamirati pesniki, ki včasih drugače govore, kakor mislijo ali čutijo... Toda zreli, globoki, resni ljudje bodo priznali: človekovo življenje je v svojih treh četrtinah tragedija. Biti človek se pravi biti trpin. In čim večji človek, tem večji križ. Strele udarjajo najraje v visoke vrhove. Kakor gore nevihte, tako zasleduje velike ljudi trpljenje. Je res neka posebna tragika: biti velik človek. Je docela resnična beseda, ki jo je izrekel neki moderni: Razredovanje ljudi se določa po tem, kako globoko kdo trpi.

Zato bi sv. Pavel ne pripadal velikanom človeštva, če bi ne bil preizkusil posebno velikega deleža trpljenja.

Pavlovo trpljenje! Kje začeti? Kje končati? Preko vse "scalae sanctae", preko vseh svetih stopnic trpljenja se je moral povzpeti od stopnje do stopnje.

Moral je zadosti in več kot zadosti pretrpeti že čisto osebnega trpljenja. Kaj mu je dal posla njegov organizem, njegov šibki, slabi organizem. Kako ga je zbadal "trn v mesu", ki ga je često občutil, "kakor da ga satan s pestmi bije". Vse dolgo življenje je moral ž njim skupaj prebivati pod isto streho, varen niti za trenutek pred njegovimi izpadi. Vedno z grozno zavestjo pred očmi: neozdravljiv! Šele poslednji zdih ga me oprostilo! — Toda njegov višji jaz mu je ustvarjal še trpkejšo ure. Njegov težavni, rebelični temperament ga je prisilil, stati vedno v polni opremi na straži, brez premirja. Ta neprestana opreznost je povzročala težke depresije v njem. "Jaz nesrečni človek" z nesrečnim naturelom! Zakaj je drugim npravno stremljenje po bolj srečnih lastnostih narave toliko olajšano? Veliko, izredno veliko je moral nositi na sebi.

Toda to trpljenje je bilo majhno v primeri z drugim, ki je izviralo iz njegove službe. In to trpljenje je pravzaprav trpljenje Pavlovo. Kakor pozneje njegov veliki častilec sv. Bernard, bi mogel tudi on napisati za moto nad svoje življenje: Moja služba je moj križ!

V svojem drugem pismu do Korinčanov (2 Kor 11, 24 sl.) je sestavil Pavel takorekoč kata-

log svojega najraznovrstnejšega trpljenja. Pogledjmo!

Vse biče človeštva je preizkusil, biče, ki so prihranjeni najslabšim človeških otrok in terjajo tudi od njih neizmerne žrtve: Nagoto in mraz, neusmiljeni glad in grozo vseh groz, kar jih premore register vseh fizičnih bolečin — žejo, tisto, ki je zmožna tirati človeka v blaznost, tisto, ki je celo Najmočnejšega vseh močnih prisilila, da je v smrtni grozi kriknil: "Žejen sem!"

Izkusil je srd elementov. Trikrat je doživel grozni vihar na morju. Vihar na morju! Kaj ima pojma o njem človek, ki morda niti morja ni bil videl! Če ta tiran v svoji despotični samovoljnosti pade na vodovje, ga razorje noter do globin in vzdigne v gorovja valov in ga v divjem diru sune v ladjo — žlasti v eno ladij od takrat —, da se ta ladja naenkrat znajde v blaznem dviganju in padanju iz višine v dolino, da kakor pijana in omotena bega in tava z ene strani v drugo — takrat je, kakor da so izpuščeni vsi demoni, takrat tudi najpogumnejši onemi, takrat tolče najbolj moško srce slišno ob rebra, takrat jaše tesnoba ude in duha; takrat človek brezzavestno, topo buli pred se in dela račun s svojim življenjem... "Trikrat se je ladja z menoj razbila...!" (2 Kor 11, 25).

In enkrat je Pavla po takem razbitju nosilo morje en dan in eno noč na ostanku ladje sem in tja, krčevito se oklepajočega — neprestano od novih mrzlih valov močenega — vsega od grozne mrzlice se tresočega — od tisoč tesnob mučenega — čisto samega na visokem, neskončnem morju... Neskončnost pod njim — neskončnost nad njim — neskončnost okrog njega — nikjer rešitve, nikjer zavetja pred strašnim viharjem — v najstrašnejši, smrtni groze polni samotni osamelosti — en dan in eno noč — kdo vzdrži? — Izkusil je potuhnjenosti elementov.

Toda njegove najbridkejše preizkušnje to niso bile. On je moral pritrđiti izreku, ki so ga trdili njegovi poganski sodobniki: Homo homini lupus — človek je človeku volk. Najbridkejšo bridkost trpljenja so mu povzročali ljudje.

Kaj vsega mogočega so ga strupeno dolžili in sumničili! Hujskanja ljudstva so ga dolžili (Apd 16, 21), njega, ki ni vedel nič bolj svetega oznanjati, kakor mir Kristusov. Motenja vere in bogočastja (Apd 18, 13), njega, ki je bil — v kolikor mu je vest dopuščala — vsem vse, Judom Jud, Grkom Grk. Razžaljenja veličanstva (Apd 17, 7) njega, ki je proklamiral stavek: "Vsak se podvrži predpostavljeni oblasti, ker vsaka oblast je od zgoraj." Sovrašstva Judov (Apd 21, 28), njega, ki je pripoznal: "Želel bi biti izobčen, ločen

od Kristusa, zaradi svojih bratov." S "kugo" so psovali (Apd 24, 5) njega, ki je o sebi mogel reči: "Dober boj sem bojeval." Z "blaznežem" (Apd 26, 24) njega, s čigar duhovno veličino se njegovi nasprotniki niti zdaleka niso mogli meriti. Njega, moža z občutljivo dušo, ki je vse podvojeno težko občutila.

Ne dovolj! Zasovraženje se je zgoščevalo v brutalnosti, nasilnosti. Opetovano so mu pretile nevarnosti — pravi atentati — ki jim je le s težavo ušel (Apd 9, 25; 13, 50; 14, 5; 17, 13 itd.).

Enkrat ga je drhal kamenala, v Listri, kjer so ga vlekli iz mesta in misleč, da je mrtev, pustili ondi ležati (Apd 14, 18).

Trikrat je bil od oblastnikov s šibami tepen (2 Kor 11, 25).

Petkrat je bil od Judov bičan in je vsakokrat dobil po enega manj kot 40 udarcev. Bičanje! Kaj se to pravi, si je treba dati povedati od oči-vidcev. Že po petem udarcu je začela koža otekati in brizgati kri. In po dvajsetem udarcu je bil hrbet raztrgana, krvava masa. Bilo je tako kruto, da niso imeli niti zdaleka vsi kaznjenci tisto fizično moč, da bi teh 39 udarcev prenesli. Mnogi so umrli v rokah krvnikov. Zato so prej precenili delinkvente, če bodo mogli prenesti vsaj 18 udarcev. Petkrat tepen, bičan, kakšna množica bolečine in sramote!

In k temu mučeništvo šest- sedemkratnega ujetništva: v Filipih, v Jeruzalemu, v Cezareji, v Efezu, dvakrat v Rimu, prvič dve dolgi leti. Samo prvo ujetništvo v Rimu je bilo relativno milo. Sicer pa so ga smatrali za težkega zločinca, s katerim so tudi tako postopali, ga oklepali v verige in veri, in ga strogo stražili.

Večkrat ujet! — Zaprt od vsega prometa — mož, ki mu je bila, kakor njegovemu Gospodu, posebna sladkost, bivati med ljudmi. Pravijo — in je prav gotovo res — da je ravno zapor bistvo ječe. Ta vpliva tako deprimujoče na srce in duha delinkventa, da celo možje najmočnejše narave jokajo kakor otroci...

Večkrat ujet! Svobode prostega gibanja oropan mož, ki je bil tako ponosen na to, da je svoj gospod, da ni nikakega gospostva nad njim.

Večkrat ujet! Obsojen v brezdolje mož, ki je v veselju do dela vse svoje vrstnike prekašal, ki je bil tako ljubosumen na svojo čast: da je več delal ko drugi; ki je čutil poseben gon oznanjati evangelij. Ali slutimo, kaj so bila ujetništva zanj? —

Toda še za stopnjo bridkejše so bile skušnje, ki jih je doživel s svojimi "lažnjivimi brati": nerazumevanje, sumničenje, intrigiranje, preroka-

nje med člani občin. Biti kamen spodtike in trn v očeh tem, "ki so zunaj", ki iz prirojenih ukorenjenih predsodkov pač drugače ravnati ne razumejo, to navsezadnje ne more odtujevati, ampak le siliti na usta besedo Gospodovo: Gospod, odpusti jim! Toda če ti otroci iste hiše, med seboj razkačeni, stopajo nasproti, če si preizkušeni prijatelji obračajo hrbte, če nas taki nočejo poznati in ne razumejo, s katerimi imamo vendar v bistvu iste cilje in ideale, če nam ti nasprotujejo, javno ali skrivaj, od katerih bi smeli pričakovati radostnega pritrjevanja in velikodušnega podpiranja, če nas tisti kolnejo, ki jih blagoslovljamo, če nas tisti varajo, na katere prisegamo — nas to reže v dušo neprimerno bolj kakor ost od zunaj; takrat se nam tla zamajejo pod nogami in s stari trpinom Jobom v enakem položaju smo zmožni reči: "Moji duši se studi pred življenjem" (Job 10, 1). Pavel je tudi to izkusil!

In ko se je tako preko vse "scalae sanctae", preko vseh stopnic trpljenja od stopnje do stopnje povzpел, ga je na najvrhnji pričakoval prav za prav nič več presenetljivi harmonični zaključek njegovega pota skozi trpljenje: krona njegovega križevega pota — mučeniška smrt po krvniški roki. Zato more Pavel ob pogledu na svoje življenje brez pretiravanja reči: "Jaz nosim rane Gospoda Jezusa na svojem telesu." (Gal 6, 17). On more zaklicati vsemu svetu: Kdo je več trpel ko jaz? In ves svet bi mu mogel odgovoriti: Velika kakor morje je tvoja bolečina!

Toda kakšno stališče Pavel, ta z bolečino in trpljenjem ves nasičeni Pavel, do trpljenja zavzema? Tisoči drugih bi na njegovem mestu postali majhni, bi se skrušili, bi z bojnega polja pobegnili. On pa je obstal kakor cedra na Libanonu v viharju. In če so ga valovi trpljenja tudi kdaj zagrnili, vedno se je zopet preril navzgor. In če so ga bridki dogodki tudi trli, strli ga niso. Kaj sem rekel? Ne strli?

Sredi najhujšega svojega trpljenja zapoje himno, ki njegovo stališče do trpljenja čudovito osvetli, himno, zvenečo kakor pesem, ki po pripovedki vre iz ranjenih prsi umirajočega laboda: "Poln tolažbe sem in preobilno je moje veselje pri vsej moji nadlogi" (2 Kor 7, 4). Bolečino je kakor svojega dragega prijatelja pozdravljal in objemal.

Kako neki se je do te edinstvene, skoro nerazumljive veselosti in blaženosti v trpljenju povzpел?

Na temelju neke izredne, nenavadne filozofije trpljenja, neke čudovite mistike trpljenja.

Njegovo trpljenje mu je Kristusovo trpljenje, mu je sotrpjenje s Kristusovimi mukami,

mu je dopolnjenje, kar nedostaja bridkostim Kristusovim (2 Kor 1, 5; Fil 3, 10; Kol 1, 24). Pavel trpi kot ud na telesu Kristusovem in zato vse, kar je glava doživela in doživlja (Rim 8, 17). Iz Kristusovih ran srca moč za trpljenje. Tako mu postaja težki jarem sladko breme. Sladko breme s Kristusom!

Trpljenje je apostolu neprecenljiva moralna in pedagoška sila, dobrina. Ljubezni vredna garancija naklonjenosti božje (Hebr 12, 5). Orodje zveličanja in žrtve. "Ponašamo se z nadlogami, vedoč, da nadloga rodi potrpežljivost, potrpežljivost pa preizkušnost, preizkušnost pa upanje; upanje pa ne osramoti" (Rim 5, 3—5).

V tej filozofiji trpljenja leži skrivnost njegove moči in vzvišenosti v trpljenju. Ž njo se je povzpел do junaka in mojstra, kakršnega občudujemo.

In mi? V svoj lastni interes bomo delali, če bomo hodili v šolo tega velikega učitelja v trpljenju.

Moderni človek je pač — nad tem se ne bomo niti trenutek udajali kaki iluziji — moderni človek je bolj preizkušan in bolj ogrožen od trpljenja, kakor je bil človek prejšnjih dni. Bolj smo ko naši dedje tovariši Pavlovi v trpljenju. To se imamo zahvaliti žalibog naši kulturi. Kultura se stopnjuje v istem razmerju kakor dobrine, užitki in potrebe. Kultura množi v isti meri kot sila, zato množi tudi nežno čutljivost in s tem tudi sprejemljivost in občutljivost za bolečine. Kar z eno roko da, z drugo zopet jemlje. Zato je naš čas — da tako rečemo — v znamenju visoke napetosti trpljenja.

S stopnjevanjem trpljenja gre po drugi strani trpljenja trudnost in nasičenost roka v roki, kakor pri tehtnici dviganje skledice na eni strani povzroča padanje na drugi. Zato torej tudi ginevta v naših dneh polet duše in moč duha, izgineva moč za trpljenje. Odtod tudi žalostno opažanje, da je naš na svojo kulturo tolikanj ponosni vek — vek vsesplošnega pesimizma.

Toda ravno radi tega mora najti do moderne duše pot apel, da se je treba ozreti po nekem nazoru o trpljenju, po nazoru, ki vzdržuje in drži v vseh viharjih življenja. In k temu nam ne pomore noben drugi tako ko sv. Pavel.

V Pavlovem naziranju se prikazuje trpljenje ne kot zavora, temveč kot vzor, ne kot zlo, ampak kot dobrina. V luči njegove filozofije trpljenja je trpljenje časa luč za razsvetljenje človeštva. Bolečina in stiska je operater, ki nam reže mreno z oči, ki nam odpira oči za večne vrednote, večne zvezde. V temnih nočeh svetijo zvezde najlepše.

V Pavlovem naziranju je trpljenje proces notranje ozdravitve, je zdravljenje. Učinkuje kakor močno zdravilo. Zagrabi človeka kakor ogenj in mu odžge vso nesnago proč. Perissem, nisi perissem — je izpovedal velik častilec sv. Pavla sv. Avguštin: Poginil bi bil, če ne bi bil poginil. V sramoti in blatu bi bil izginil, če ne bi bil izginil v trpljenju.

V luči Pavlove filozofije o trpljenju je bolečina vzgojiteljica za dušno moč. Vsa energija pride od boja in napetosti. Vse veliko se rodi iz bolečine trpljenja. Nikdar še ni bilo velike duše, ki ne bi bila veliko trpela. "Ne sonce, vihar nas dviga navzgor."

Po Pavlovem naziranju je trpljenje spreten slikar in kipar. Trpljenje zna svojemu nosilcu vtisniti posebno plemenitost, poseben čar, posebno nežne poteze. Lep je človek v blišču nedolžnosti. Lepši v vroči molitvi. Najlepši v križu in trpljenju! Nekaj tako prikupljivega, osvajajočega polje iz njega. In kdor ni videl lepote v trenutku trpljenja, nikdar ni lepote videl. Pavel ne bi bil tisti ljubezni vreden človek, kakor je, če ne bi bil veliki junak trpljenja.

Toda bolečina ne dela samo ljubezni vrednega, ampak tudi ljubezni polnega. Bolečina ne oži srca, ampak ga razširja. Ne razkrajja, temveč združuje. Bolečina v lastnih prsah oblikuje in plemeniti čutne zmožnosti. Dela mehkega, sprejemljivega, razumnega, odprtega za tujo bol. Bolečini se hoče po dejavni ljubezni. Tisti, ki so trpljenje na lastnem telesu izkusili, so vedno najbolj sposobni in najbolj pripravljeni za pomoč bližnjemu. Najbolj trpeči so najbolj ljubezni polni. In ker je bil Pavel junak v trpljenju, je bil vseskozi služabnik ljudi. —

Če torej trpljenje opazujemo v luči Pavlovega naziranja, se nam trpljenje prikazuje kot prijatelj. Potem smo tudi mi kakor on oboroženi z jeklenim pogumom za trpljenje. Potem se moremo tudi mi kakor on in tisoči drugih ž njim dvigati do veselja v trpljenju, se ponašati v križu in hvaliti s križem, morda se celo povzpeli do njegove izpovedi: "Prekipevam veselja sredi svojih stisk."

Tisto seveda, kar najlažje in najbolj gotovo oslaja kelih našega trpljenja, je in ostane po Pavlovem zgledu pogled na božansko velikega junaka v trpljenju, na Kristusa, tistega, ki nam ga Cerkev zlasti te dni budi v spomin, tistega, ki je vse zemeljsko gorje v nezasluteni in neobčuteni množini in veličini vzel s seboj na križ... Ob pogledu nanj zamre ves strah in malodušnost, vzbrstí pa čudežna roža požrtvovalnosti in junaštva. V šoli križa je Pavel vzrastel v svetovno-zgodovinskega junaka trpljenja.

Po Pavlovih stopinjah bomo hodili tudi mi vedno. Ave crux, spes unica! Zdrav, sveti križ, naše edino upanje! Ljubezen do križa je skrivnost heroizma v trpljenju.

ČLOVEK OBRAČA, BOG OBRNE

P. Aleksander

STARA je zgodba o največji ladji sveta, Titanic, podrobne podatke pa smo ljudje že pozabili. Ni dolgo tega, kar je Harpers Magazine podal podrobnejše podatke o tej eni največjih katastraf v zgodovini. Ves članek izzveni v refren: Človek misli, da je v svojem tehniškem razvoju neskončno velik, pa je še vseeno majhen in neznamen. Titanic je to nepobitno dokazala.

Človek obrača, Bog obrne. Lahko premenimo ta stavek: Človek preobrača, Bog pa prebrne, pomenil bo stavek isto.

Titanic je bila največja ladja sveta in zgodovine. Aprila 10. 1912. se je bohotno pokazala v svet na svoji prvi poti čez ocean. Kar je bilo na njej izrednega, ni bila njena velikost in gigantični ustroj mašinerije; varna je bila, popolnoma varna. To je bila velika pridobitev na polju ladjedelne tehnike. Človek je vsaj enkrat imel garancijo, da se varno vozi na morju in se nič zgodilo ne bo. Titanic je bil nepotopljiv. Ladja je imela dvojno dno in šestnajst predelov, ki so jih lahko popolnoma zaprli, da tudi kapljica vode ne bi mogla prodreti v notranjost. Zgradili so ladjo, ki bo res prvega razreda in se nobenemu ne bo bati nesreče in hladnega groba v valovju.

2201. Število potnikov, med njimi mnogo odličnejših potnikov, 706 je bilo priseljencev v Ameriko.

Nedelja je. Sončnojasen dan. Ob 9. zj. je bila služba božja v salonu prvega razreda. Med to službo božjo je prišla vest brezžične postaje parnika "California"

"Kapetanu Titanic. Parniki, ki so usmerjeni proti zapadu, poročajo o velikih ledenih gorah. 42 meridian na severu, na zapadu med 49. in 51. meridianom. Poklon. Barr. —

Tisti popoldan je radijski operator na ladji slišal klic iz ladje "Californian". Titanic je bil

opozorjen na tri ledenike, ki so se klatili po vodi ravno na progi in smeri Titanica. Operator se še zmenil ni. Naprej je računal svoje računske spiske. Titanic je vendar največja ladja sveta in je nepotopljiva ...

Nekaj minut do dveh je bilo, ko je parnik "Baltic" svaril Titanic pred ledeniki. Operator brezžične postaje topot pošlje vest kapetanu. Bradati kapetan E. C. Smith se je smehljaj in je dal listič, na katerem je bila zapisana ta vest, direktorju parobrodne družbe, ki se je tudi nahajal med sopotniki. Ravnatelj Mr. Ismay se je pa ravnotako nasmehnil, zmečkal papir in ga vtaknil v žep, mimogrede se je še pošalil z dvema gospe-ma o ledenikih. Še-le ob 7.15 je zahteval kapetan listič z vestjo o ledenikih, pribil ga je na informativno tablo ob stopnjicah mornariškim uslužben-cem v informacijo. Sicer je pa Titanic nepotopljiva. Prosim: največja in najvarnejša ladja sveta.

Po večerji se je vsa družba zazibala v židano voljo in razigranost. V prvem razredu na svoj način, v drugem, v tretjem na svoj način. Iz drugega razreda je zvenela celo nabožna pesem: "Oh hear us when we cry to thee for those in peril on the sea. Čuj naš glas o Bog, ko kličemo za vse, ki so v nevarnosti na morju." — Toda ta pesem je bolj iz vesele duše prišla in neizrečenega zaupa-nja, da se njim nič ne more zgoditi. Titanic je nepotopljiva. Ali naj te še enkrat spomnim, da je to najvarnejša in največja ladja sveta.

Ura je deset. Službena menjavanja. Oficir Murdoch je prevzel pažnjo in vodstvo. Med tem časom je prišlo pet varnostnih signalov od mimo-idočih ladij, toda še sedaj so bili hladni vsi odgo-vorni faktorji velikega parnika: "Titanic je nepo-topljiva."

Varnostne straže so z orlovskimi očmi zrle v temno noč, parnik pa je mogočno in z brzino re-zal morsko gladino. V sobi brezžičnega opera-torja je sedel Mr. Phillips, ki je prevzel nočno službo operatorja. Prišla je vest od ladje "Calif-ornian":

"Hej sosed, mi smo krog in krog obdani od ledenikov."

Operator je bil hud: "Shut up — molči in ne mešaj mi štrene, jaz z drugo postajo govorim, ne postavljaljaj se mi na pot."

In nekaj trenutkov za tem, bilo je krog 11.40 ...

Izluščil se je iz teme, kakor bi ga strela vrgla iz neba: ledenik.

Strahoten, bel, ogromen in smrtonosen.

Za trenotek je bila varnostna straža omamljena, za tem so pa peli telefoni in zvonci, tulile sirene in dimniki: Nevarnost. Stoj.

Vsa ladja se je narahlo stresla, dolg poteg-njen rezk so slišali vsi, kakor bi kdo z dijaman-tom po steklu črtal, kosi ledu so padali na krove posameznih razredov, mogočni parnik se je ustavil.

Tri četrť potnikov je sladko spalo, še zdrami-li se niso spočetka, drugi četrť je zvedavo kupal skozi vrata, češ, kaj se sedaj v temni noči ustavlja. Pa kaj, nekaj mora že biti. Titanic je nepotopljiva, kaj bi se bali. Še celo uslužbenci niso vedeli, kaj je bilo.

V rekreacijski dvorani so nekateri pozni pot-niki še kvartali in igrali "poker". Še dvignili se niso. Videli so, da je počasi plavala mimo okna velika ledena gora. Toda kdo se bo menil zanjo. Titanic je najvarnejša ladja sveta, dvojno dno ima in je nepotopljiva.

Toda globoko doli, kjer so bile mašinerije, so močje spoznali, da je zadobil velikan v svojem dnu smrtonosno rano, ki je bila 300 čevljev dolga.

V prihodnjih trenutkih je postalo življenje živahnjše. Močje, žene, otroci so se probujali in začeli spraševati, kaj ta molk pomeni, zakaj ladja stoji. Prišlo je povelje, da se odpno rešil-ni čolni. Še sedaj mnogi niso mogli verjeti in niso verjeli, pa tudi ne vedeli, da se Titanic že potaplja. Tako malenkosten je bil stresljaj ob koliziji. Kdo bo mislil na smrt v taki jasni noči, ob tako mirnem morju in prošim: Titanic je nepotopljiva.

Ob 12.20 je voda udarila v spodnje prostore. Stroji in delavci so podvojili svoje moči, zastonj voda je začela rasti. Počasi so odpenjali rešilne čolne, vse delo s temi čolni je bilo otežkočeno, ker ne enkrat niso imeli vaje z rešilnimi čolni. Kdo je mislil, da je tudi Titanic utopljiva, premnogi mornarji še vedeli niso, katere čolne morajo voditi.

Ob 12.30 pride povelje: vse ženske in vsi otroci v rešilne čolne. Močjem so ukazali pripeti si rešilne pasove, smehljaje so nekateri ubogali: Titanic je vendar nepotopljiva.

Ob 12.45 spuste prvi čoln v morje. Ženske nočejo v čoln. Kdo bo hodil v mrzli noči na le-deno vodo. Močje jih tolažijo in jim govore, da je vse samo vaja in se ob zajutreku vidijo.

Naenkrat hušne raketa proti nebu. Milijoni zvezd se usujejo izpod neba. Godba udari v vese-lo koračnico, rešilni čolni se spuščajo v vodo, pr-vi, drugi, tretji. Vsak ima samo po 30 potnikov, dasi bi lahko nosili 65 po prvotnem sklepanju.

Ena zjutraj. Voda narašča. Šele sedaj se jasni ljudem v glavi: Titanic je pa vendar po-topljiva in se že potaplja. Kako in kaj je prišlo, niso vedeli. Težka resnica jim je bila pred očmi. Tedaj bi bilo rado vse šlo na čolne, toda prepozno je bilo.

Na čolne so spravili 700 ljudi, drugih 1500 potnikov je bilo na potapljajočem se velikanu. Po-sadka je delala z nepopisljivo energijo, a rakete, švigajoče v zrak vlivajo upanje, godba in njeni komadi dajo korajžo. Oficirji delajo red in stre-li iz samokresov mire potnike, da ne zdivjajo v paniko.

Godba je udarila v pobožno pesem:

"Nearer my God to Thee,
nearer to Thee..." Bliže k Tebi moj Bog...

Premnogi začno z godbo, drugi pokleknejo in molijo, tretji poskačejo čez krov v ledeno mrzli grob. —

Od nikoder nobene ladje, od nikoder nobene pomoči. Kdo je mislil, da se nepotopljivi velikan potaplja. Nagnil se je ta velikan na stran, ka-kor da mu je ena rama pretežka, nagnil polagoma, nato se pa naenkrat prevrgel in zginil v vodovje.

Ponos človeške družbe in upanje premnogh.

Samo zapotegnjen vzdih, ki prihaja iz stoti-ne umirajočih in grgrajočih žrtev se razlega pod nebo kot žalosten odmev raztrgane pesmi...

Nekaj trenutkov pozneje je najbližja ladja "Californian" zvedela od oddaljnejših ladij, da se je Titanic potopila. Moštvo na tej ladji je vi-delo rakete, toda kdo je mislil, da bi se nepotop-ljiva ladja potapljala. Brežični operator na tej ladji je pa — spal. Če bi se bila na prvo raketo odzvala, bi bila lahko rešila vse... Tako se je glasilo poročilo preiskovalne komisije.

Preiskovalna komisija ni podala izjave, po-daja jo zgodovina in podaja jo vsak veren človek: če bi bili vsi skupaj na Titanicu in ž njo človeška družba imeli malo manj vere vase in več v zaupa-nja v Boga, bi se bili tudi vsi rešili.

Tako Bog preobrbe, kadar človek preobrača njegove namere in namene.

OVČICA KRISTUSOVA

P. Salezij

(Konec)

VSA LEPOTA KRALJEVE HČERE JE OD ZNOTRAJ

PROTI koncu svojega življenja je Marija Padovanska nekega dne s svinčnikom napisala stavek, ki je izražal njeno stanje. Trpljenje ji je namreč bilo dovolilo nekoliko odmora. Tako-le je potrdila resnico zgorajšnjega naslova: "Na zunaj se vidi, kakor da bi bila udana nedelavnosti, na znotraj pa skušam biti kar najbolj aktivna." K njenemu vsakdanjemu mučnemu trpljenju se je zadnje dni pridružila še izredna, neprestano žgoča vročina, ki je včasi celo preseгла 103 stopinje. V kratkem času je le-ta popolnoma razjedla njeno slabotno telesce; srce je udarjalo po 130 do 150krat in še čez. Njen konec se je bližal z naglimi koraki... Niti za trenutek ji ta čas ni več odleglo. Vendar je vsakdo mogel skozi jasnino njenega pogleda opaziti, da vlada nedopovedljiv mir v njeni notranjosti. Ta mir je zakrival resnost in nevarnost njenega stanja, kljub visoki vročini.

Skozi celi mesec maj se je vsaki dan žrtvovala za Jezusa in Marijo ter je v zameno prosila duš. Zadnji dan meseca majnika pa je še bolj krepko izjavila: "Ljubi Jezus, stori z mano, kar hočeš. Tebi, o nebeška Mati, darujem svoje dnevno trpljenje; trpljenje današnjega dneva pa naj bo vrhica, s katero bom zvezala vse cvetke tega pristrčnega meseca. V zameno pa mi daj vsaj eno dušo. Pošlji jutri veliko ribo mojemu duhovnemu voditelju..."

In Jezus in Marija sta jo uslišala. Proti koncu dotičnega dneva se je mudil Father Rosi v cerkvi, ko je prišla neka žena ter ga prosila za razgovor. Father je prepoznal v njej osebo, ki je že štirideset let zanemarjala svoje verske dolžnosti. Ko ji je začel pripovedovati o mali skriti žrtvi, ki v svoji postelji moli in voljno prenaša bolečine, predvsem iz tega namena, da bi čim več duš pripeljala nazaj k presv. Srcu Jezusovemu. Ženo je to pripovedovanje tako ganilo, da je zaprosila za spoved. Zvečer je Father povedal mali Mariji, da mu je Jezus poslal veliko ribo, za katero ga je bila prosila. Ta vest jo je neizre-

čeno razveselila. Iz srca se je zahvalila Jezusu ter vzkliknila: "O kako si dober! Tako sem zadovoljna, da smem po Tvojem namenu trpeti."

Vročina je kar nič ni popustila. Nekoč jo je Father nagovarjal, naj moli k Mariji, da ji odvzame vročino. Nasmehnila se je, pa nič odgovorila. Potem je pa mami zaupala, kaj ji je Father nasvetoval. In mama ji je predlagala to-le rešitev: "Če ne želiš naravnost prositi za zdravje, pa reci tako-le: Moja nebeška Mati, Father mi je naročil, naj Te prosim, da mi odvzameš vročino; Ti pa stori, kar hočeš." Marija je na videz bila zadovoljna, vendar ko jo je drugi dan Father vprašal, če je molila za zdravje, je odkrito priznala, da ni. Raje je ponavljala besede udanost: "Zgodi se Tvoja volja..." Te besede so bile kakor nalašč za mesec Srca Jezusovega, ki je ravno bil nastopil. Marija je vedela, da tega meseca ne bo končala na tem svetu. Na večer prvega dne je mami zaupala, da bi rada prejela zakrament sv. poslednjega olja. Ko je Fathra zaprosila za ta zakrament, je tudi dostavila, da bi rada bila vsa Jezusova, vsa čista in vsa udana v sveto voljo božjo. Samo eno je pri tem želela, da bi tega njenemu očetu ne povedali. Edino mama sme biti navzoča. Duhovni voditelj je nekoliko obstal začuden, potem pa je privolil ter jo nalahno poprašal, če se morebiti boji smrti. "O nikakor ne," je odvrnila; "smrt me nič ne straši. Saj je vendar sam Jezus, ki bo prišel pome; kako bi se naj bala Jezusa?" Ta odgovor je Fathra globoko ganil. Nič več ni omahoval, ampak jo je kar vprašal, kedaj želi zakrament prejeti. Priprosto je odgovorila, da precej, ker je sedaj vročina tako zelo ne muči; tudi je oče ravno zdoma in ga ne bo njen sklep vnemiril. Father je obljubil, da se bo vrnil v par minutah.

Med tem pa je nepričakovano prišel domov njen oče, tako da mu skrivnosti ni bilo mogoče prikriti. Brž, ko je zvedel novico, je stopil k Mariji v sobico, jo objel in poljubil ter dejal: "Celo to si je zaželela moja mala deklica. Moja pridna Marija!" Nato pa jo je hitro zapustil, da ne bi pokazal svojega ganotja. Tudi to, da je bil oče zadovoljen, je smatrala za dobroto, ki ji jo je naklonil njen Jezus.

Kmalu je bil Father Rosi tukaj s svetim oljem. Marija je vsem obredom sledila s sveto zbranostjo in pobožno gorečnostjo. Celó sama je odgovarjala pri podeljevanju zakramenta in natančno pazila na oracije. Obred poslednjega olja je sam na sebi nekaj turobnega. Ni pa bil tak pri Mariji. Razodeval je nekaj nebeškega in tolažljivega. Vsi, ki so bili navzoči, so to čutili. Father je po opravljenem obredu priznal, da še

nikoli ni bil pri kaki bolj prisrčni pobožnosti. Mala Marija ni imela nič več zemskega na sebi; bila je kakor angel; samo angel morejo biti tako čisti in polni božje ljubezni, kakor je bila ona.

ZGODI SE TVOJA VOLJA

Za Marijo Padovansko se je bližala zadnja ura. Saj je pa bila tudi dosegla tako visoko stopnjo popolnosti in tako zelo je bila združena po sveti ljubezni z Bogom, da se je zdela smrt le naravna posledica...

Kakor prvi dan, tako je preživela tudi drugi dan meseca junija v najhujših bolečinah. Z največjo težavo je zamogla dihati; zraven tega pa jo je mučila neznosna vročina. Vendar ni bilo slišati nobene pritožbe, nikakega vzdih. Namesto tega se je oglasila večkrat udana izjava: Zgodi se Tvoja volja. Da hoče biti prav do zadnjega diha tiha žrtev in da ji edino ta misija lajša trpljenje, so potrdile besede, ki jih je dodajala: O le stiskaj, kar najbolj stiskaj svojo malo kito grozdov!

Zjutraj 3. junija 1927 je kakor po navadi prejela sv. obhajilo. To je bil zadnji dan njene življenja. Father, ki jo je obhajal, je opazil, da je ta dan s posebno ljubeznijo in hrepenenjem uprla svoj pogled v sveto hostijo. Nato pa je dolgo ostala vsa zatopljena v veliko skrivnost. Mama jo je vprašala, če veliko trpi. Pa ji odgovori: "Danes je prvi petek. Gospodu sem dejala, naj stori ta dan z mano, kakorkoli hoče; da mi le da v zameno kar največ duš..." Zdravnik jo je obiskal okoli desete ure. Njeno stanje se mu je zdelo sicer resno, vendar ni še pričakoval konca. Ob drugi uri popoldne se je začela hudo tresti. Mama ji je z bodrečimi besedami vlivala poguma, obenem pa je v njenem duhu dostavila: "Jezus hoče še nekoliko bolj stiskati svoje grozdice..." Ker Marije le ni nehalo tresti, je dala poklicati duhovnega voditelja in zdravnika. Duhovni voditelj je bil precej pri njej ter ji je govoril besede tolažbe in zaupanja. Nato ji je dal odvezo in ji podelil papežev blagoslov. "Kaj pa če bo Gospod danes utrgal svojo lilijo?" Tako vprašanje ji je sedaj zastavil njen duhovni voditelj. Ona pa je z nebeškim smehljajem odgovorila: "Da, da. Resnično, to bo storil. Popolnoma sem zadovoljna. Naj se zgodi njegova sveta volja." Father je nadaljeval: "Ah, ločila se boš od nas in se šla veselit v nebesa. Ali pa se boš tamkaj spomnila tudi nas? Svoje mame, svojega očeta, svojih bratov? In ali se boš spomnila tudi mene, svojega duhovnega voditelja, du-

hovna hčerka svojega duhovnega očeta? Biti moraš varuhinja našega kolegija in božji blagoslov moraš izprositi zanj in za moje dijake. Naj bi le-ti rastle v dobrem in napredovali v čednosti. Kajne, da boš storila tako?" — "O da," je odgovorila Marija, "spominjala se bom vseh; tudi v nebesih bom posnemala sveto Malo Tereziko in bom čuvala vedno nad vami vsemi."

Njeno stanje se je kar naprej slabšalo. Tudi pogostne injekcije in oksigen ji ni mogel več dati polajšanja. Naenkrat je odmaknila cev za oksigen iz svojih ust ter zaklicala: "Dovolj!" Komaj pa je to izgovorila, že ji je bilo žal; obenem pa se je bala, če se ni s tem pregrešila proti pokorščini. Polna skrbi je vprašala doktorja: "Kaj, ali sem napačno storila?" "Ne," je odvrnil zdravnik. "Je že dobro. Le odpoj si nekoliko." Med tem je prišel njen oče ter jo ves žalosten poljubil na čelo. Zadnjikrat je poljubil svojega angela, ki se je odpravljal, da odleti proti nebesom. Potem je moral iz sobe, da bi njegova hčerka ne opazila solz, ki so silile v njegove oči. Mariji je bilo zelo težko in nasproti mami je dejala, da upa, da bosta Jezus in njen duhovni voditelj, ki je za trenutek stopil za očetom, potolažila očeta.

Vedno težje je dihala. Naenkrat je vstala in hotela s postelje, rekoč: "Čakajte za trenutek, da bom lažje dihala." Potem je vzela cevko od oksigena in jo nesla k ustom. Mama jo je spominjala na Jezusa, ki ji zamore podeliti miru in moči. Marija je razumela ter je na višku svoje agonije priznala: "O Jezus, še več sem pripravljena trpeti iz ljubezni do Tebe." Pri tem se je pomirila. Konec je bil vedno bližje. Father jo je vprašal, če še želi prejeti Gospoda kot popotnico v večnost. "Le prinesi Ga in daj mi vse, vse, kar moreš", se je glasil odgovor.

Father je takoj odhitel v cerkev, da prinese sveto Rešnje Telo. Med tem kratkim časom je mala mučenica skušala zbrati vse svoje moči; vzdignila se je in napol sedla na posteljo; njene oči so se svetile kakor zvezde, z njenega obličja je sevala nebeška luč, na njenih ustnicah pa je počival sladki smehljaj. "O kako krasno!" je vzkliknila. "Tako zelo sem vzradoščena... Gotovo se veseliš tudi ti, moja mama. Vsi bodimo zadovoljni! Saj imamo tudi vzrok za to. Da pa boste lažje srečni in zadovoljni, storite, da zadovoljim svojega Gospoda. Vendar bi morali vsi storiti, kar morejo... vsi ljudje, ves svet... O ko bi cel svet storil vse, kar more, kako bi s tem zadovoljil Jezusa! Vsi bi se radovali, vsi angeli... vsi...; mama... ma..." Po teh besedah je brez moči in izčrpana omahnila na posteljo. Ni mogla več govoriti, dasi je še ostala pri zavesti.

Med tem je Father prinesel Najsvetejše. Mala Marija ni imela več moči, da bi odprla usta, zato ni mogla prejeti vnovič Gospoda v svoje srce. Kakor po višjem navdihu je sedaj njen duhovni voditelj položil ciborij na njeno roko ter ji govoril besede zaupanja in tolažbe. Celi dve uri in pol je bil z Gospodom pri njej. Tako in podobno ji je šepetal: "Mala Marija, ali veš, da počiva Jezus na tvojem srcu? Sedaj si živa monštranca božja. Le pogum! To so zadnji trenutki tvojega trpljenja... čez malo časa boš okusila večno veselje... Jezus in tvoja nebeška Mati ti hitita naproti... V nebesih se spominjaj nas vseh..." Nato jo je pokropil z blagoslovljeno vodo, obenem pa ponavljal kratke molitvice in vzdihljaje... Okoli so bili njeni domači, ki so vzdihovali in od trenutka do trenutka adorirali Gospoda... Par minut čez deveto uro zvečer je Marija odhitela k svojemu Gospodu, ki ga je bila tako prisrčno ljubila. Bridke solze so orosile lica preostalih. V njihovo žalost pa je kmalu legel sveti mir in nad njimi se je razprostrla nebeška sinjina, zakaj prepričani so bili o njenem poveličanju. Skupaj so recitirali Te Deum in hvalili Boga, ki si je izbral novega angela iz njihove srede...

Oblekli so jo v belo obleko prvega sv. obhajila in nanjo dali pajčolan; potem pa so jo obsipali s cvetkami, zlasti z lilijami. Njeno telo se celih šestdeset ur ni prav nič spremenilo. Cela vrsta sorodnikov, prijateljev in znancev se je kmalu premikala v tistem spoštovanju mimo malega slabotnega telesca, ki je bilo še pred kratkim središče tako močne duhovne energije in tako udanega trpljenja. Še enkrat so hoteli videti prijazno deklico, ki je v tako kratkem času dosegla najvišjo stopinjo krščanske popolnosti. Ob mali mučenici, ki je s sladko ljubeznijo objemala križ in svoje mlado življenje žrtvovala za zveličanje duš, so pobožno molili in jo prosili njenega varstva. Dotikali so se je s svojimi rožnimi vencami, svetinjicami in podobnicami.

Naslednji pondeljek, dne 6. junija, je bil pogreb Marije Padovanske. Bil je to zanjo triumf v dvojnem oziru, radi številne množice, ki se je zbrala in radi obilnih cvetic, s katerimi so jo ovenčali. Njen duhovni voditelj jo je blagoslovil na domu, preden so jo zaprli v krsto, potem pa je sodeloval pri pogrebnih obredih. Sedaj je občutil sladko zadoščenje za ves trud, ki ga je imel, ko jo je tako spretno pripeljal na vrh Kalvarije, kjer je velikodušno trpela z Gospodom.

Tako je končala svoj apostolat na zemlji in ga šla nadaljevati na nebeške višave. Premno-

gim je že pomagala, starim in mladim, ter jih zopet priklenila na božje Srce, če so se bili od njega oddaljili. Takih uslišanj je že cela vrsta. Zlasti rada trka na grešna in mlačna srca kristjanov ter jih stori goreča in navdušena za božjo stvar. Neredko se loteva tudi mladih ljudi, ki so zabredli na stranpota. Ob premišljevanju njenega priprostega in ljubkega življenja, ki se je predalo božji ljubezni in se v pravem pomenu besede izživelo za Boga, se tudi oni odločijo za večnostne ideale in za človeka vredno življenje.

DOSTAVEK

"Ne morem si predstaviti, kako bi zgledalo naše krščansko življenje, če bi ne bilo Male Terezike", tako je pripomnila neka deklica v razgovoru z avtorjem angleške knjige o Mariji Padovanski. Father Williamson se je zamislil, čez nekaj časa pa priznal, kako prav je povedala. Sveta Terezika iz Lizjeja je resnično vtisnila svojo zamisel o duhovnem življenju naši dobi. Kakor ona, tako bi radi tudi njeni posnemovavci po mali poti romali proti nebeški domovini. Po mali poti ljubezni in zaupanja in žrtvovanja. Predvsem žrtvovanja. Vsako rožo je treba razlistati iz ljubezni do Boga. Tak nauk je v direktnem nasprotju z evanجيلjem tega sveta, ki hiti od užitka do užitka. Zato ga mora le izvoljeno srce zajeti. Med take izvoljene in obenem med nasledovavke Male Terezike moramo prišteti tudi Marijo Padovansko. Sama priznava, da si je od učiteljice iz Lizjeja privzela nadnaravno resnico o križu. Da jo je popolnoma doumela, je pokazala z mučeniškim žrtvovanjem, s katerim je pridobivala Jezusu duše ves čas svoje dolgotrajne bolezn. Bila je prava "daritvena duša", polna ljubezni, ki jo je pogled na Križanega prevzel s tako globoko žalostjo in bolečino, da ni mogla gledati, kako sam trpi, ampak je hotela po njegovem zgledu, in po njegovem namenu seveda, tudi ona trpeti. Tako je sama na sebi preizkusila takozvani "bolniški apostolat", ki je sedanji čas na pohodu. Marija Padovanska misijonari tudi po svoji smrti in si pridobiva sozvenečih duš. Njeni rojaki sami so jo počastili s tem, da so eno izmed novejših šol v Milanu posvetili njenemu spominu. Tudi nosi poseben misijonski sklad njeno ime. Njeno življenje pa ne berejo samo Angleži in Italijani v svojem jeziku, ampak tudi Nemci, Madžari, Nizozemci, Poljaki in Portugalci. Naj bi bili bogatih sadov, ki jih Marija Padovanska donša drugim narodom, deležni tudi Slovenci!

DUHOVNIŠKA SOBOTA

L. T.

DUHOVNIK je najlepša zapuščina, ki jo je Gospod ostavil svojim, preden je trpel. Brez duhovnika bi ne bilo tabernakljev; ciborijev, kelihov bi ne bilo. Krasne katedrale bi bile brez pomena — ker brez duhovnika bi ne bilo posvečenih hostij, Evharistije. O kako malo smo hvaležni Bogu — za duhovnike! Če bi morali na lastni koži čutiti, kaj je življenje brez duhovnika, kot morajo ubogi mehiški in ruski katoličani, bi duhovnika gledali v vse drugačni luči. Z največjim spoštovanjem bi govorili o njem. Ne pustili bi ga opravljati in obrekovati. In molili bi zanj — pa še prav veliko bi molili. Povejte mi, prosim vas, komu pride na pamet, da bi molil za duhovnike? Povprečni katoličan navadno misli: Gospodje imajo dovolj časa. Molitev je njih poklic. Naj kar lepo sami opravijo z Bogom.

Sedanji sv. Oče, Pij XI., je pa o tem drugačnega mnenja. Že koncem lanskega leta je pozval vse katoličane sveta, naj se združijo v molitvi za duhovnike. Za to je določil "duhovniško soboto".

"Duhovniška sobota" je prva sobota v mesecu — sobota za prvim petkom. Sv. oče želi, da bi vsi katoličani brez izjeme — možje, fantje, žene, dekleta, otroci — prejeli ta dan sv. obhajilo za duhovnike. Vse molitve, trpljenje, premagovanje, žrtve celega dneva naj darujejo po Marijinih rokah za svoje dušne pastirje, misijonarje, duhovnike vsega sveta in duhovski naraščaj. O, kak blagoslov bi se razlil na ves naš narod, ko bi tudi mi, Slovenci, prisluhnili besedam sv. Očeta in začeli kampanjo molitve za duhovnike. Nam mar tega ni treba?

Le poglejmo po slovenskih župnijah! Eden za drugim legajo naši zaslužni slovenski gospodje v grob. Mladina pa nima veselja, da bi stopila na njih mesta. Treba je izprostiti poklicev. Pravijo, da je mati kardinala Vaughana preklečala vsak dan eno uro pred Najsvetejšim. Šestim sinovom je izprosila poklic v duhovski stan, dva sta postala celo škofa in eden kardinal. Pet njenih hčera je sledilo božjemu klicu v samostan. Če bi naše slovenske matere začele z duhovniško soboto — kdo ve, če jih Bog ne bi poplašal s tem, da bi nekoč zrle svoje sinove pred oltarjem. "Gospod, pošlji delavcev v svoj vinograd."

Ljudje pričakujejo od duhovnika, da živi kot svetnik. Prav nič pa ne pomislijo, da je ravno

tako podvržen vsem človeškim slabostim in skušnjavam kot drugi ljudje. Vsako najmanjšo napako gledajo na njem s povečevalnim steklom. Veliko lažje pa bi duhovniki živeli sveto, ko bi jih njih ovčice podprle z molitvijo.

Kolikokrat je življenje duhovnika ena sama križeva pot! Kolikokrat mu klone pogum: Faranov ne more pripraviti, da bi se udeleževali nedeljske božje službe; pogrēša jih pri božji mizi. Spovednice se ogibljejo; poroke se vrše na sodišču itd. Ali mislite, da ne krvavi srce duhovniku, ko gleda, kako volk gospodari med njegovo čredo? In tisoč drugih skrbi ga tare. Po vrhu še pa morda bolehnost in strašni čut osamelosti in zapuščenosti — pa ga ni Simona, Cirenejca, da bi z usmiljeno roko prijel kos duhovnikovega križa in mu pomagal preko trnja z molitvijo, sv. obhajili in raznimi žrtvami.

Če nam že ljubezen in usmiljenje ne narekuje molitve za duhovnike, bi morali imeti vsaj malo hvaležnosti, da bi se oddolžili duhovniku za duhovne dobrote, katere potom njega prejemo od Boga: Nas ni mar duhovnik krstil in nam s tem zakramentom odprl nebeška vrata? In kdo nam vrne zopet dušni mir, ki smo ga s težkim grehom izgubili? Mar ne duhovnik? In kdo kliče vsak dan usmiljenje božje na nas, da nas ne zadene roka Gospodova, če ne duhovnik? In kdo nam odpira ciborije, v katerih biva Evharistija, kruh angelski in naša dnevna dušna hrana? In ko se naše življenje nagne v zaton, mar ni duhovnik tisti, ki se nikoli ne izneveri: Naj bo še tako temna, viharna noč — duhovnik bo prihitel s sv. popotnico, da nas pripravi za dolgo pot v večnost. Še ko bodo težke grude padale na našo krsto, bo duhovnik prosil Vsemogočnega, naj nam bo milostljiv.

Zato ni prav nič od več, če pomnožimo svoje molitve za duhovnike: Naj jih Bog ohrani svete, goreče v svojem poklicu, da bodo sol zemlje. Naj bodo pravi apostoli — po Srcu božjem.

Z duhovniško soboto bi morali začeti v vsaki župniji. Led naj bi predrli otroci, ostali bi potem gotovo sledili. Menda povsod po slovenskih župnijah slovesno obhajajo prve petke. Ker sprejmejo vsi otroci ta dan sv. obhajilo, bi ne bilo nobenih težkoč, ako bi prišli tudi v soboto v cerkev in prejeli sv. obhajilo za duhovnike. Matere bi jih morale zbuditi in poslati pravočasno — drugih sitnosti bi pa ne bilo. Bog ljubi otroke in jim ne odreče ničesar in taka sv. obhajila bi bila v blagoslov vsej fari — ne samo duhovniku.

OTRESI SE DVOMOV!

P. Aleksander

VENI zadnjih življenjepisnih knjig sv. Terzije od D. J. berem, kako je ta svetnica še na smrtni postelji z gorečnostjo prosila Boga, naj ji pomaga v skušnjavah zoper vero. Tako živo je popisana njen boj in tako živo je popisana zmaga nad njim, da se človek čudi, kako je mogoče, da se je prikradla le senca take skušnjave v srce ene najsvetejših spoznavavk božjih. Ali ni to jasen opomin nam vsem: pripravljen bo tudi na take boje? Ali ni resen opomin tebi in tebi, ki praviš, čemu neki nam duhovnik govori o vseh teh verskih ugovorih, saj je vera trdno usidrana v mojem srcu, usidrana kakor skala? Dragi moj, tudi skale so se že zrušile in tudi tvoja vera ni tako trdno ukoreninjena, da bi ne mogla videti poloma. Prav je torej, da trezno preudariš vse te resnice. Ne samo iz tega razloga, da bom kedaj lahko odgovarjal vsem, ki mi svetinjo vere smešijo, temveč tudi radi tega, da bom zmagal nad vsako skušnjavo, če bi kedaj prihrumela nad mano.

Ti-le Mihci in Janezi in neverjetni Tomaži, ki o njih toliko govorimo in pišemo, niso vselej izven nas. Prav lahko zaživijo v nas samih. Ali ne bo razveseljivo za nas, če smo na ta boj že pripravljeni. Dolžan si pripraviti se nanj. Zopet eden važnih razlogov in vzrokov, zakaj moram pazno slediti takim naukom o veri in verskih ugovorih.

Zgodilo se bo, da bom bral; bral v tej ali oni knjigi, ki ni verska:

“Pri silnem napredku moderne znanosti smo napredovali tudi v tem, da ne verujemo več v Boga, ker ga znanost v vsem veselstvu ni nikjer našla.” Ej, kaj lahko se ti pripeti, da ti um obtiči pri tem stavku, pa naj bo vera, izročilo tvoje matere še tako trdna v tebi, nehote se boš udajal vprašanjem, morda ga res ni, nihče ga še ni videl, nihče otipal...” In tako dalje. Predno se boš zavedel boš že sredi boja.

Takrat bo prav, da skočiš sam sebi na pomoč z zbranimi mislimi. Zbiraj si jih sedaj. Odgovor na ugovor v knjigi: Naj še tako natančno preiščem vse kolesje v svoji uri tukaj, ali morem reči, da bom našel urarja v tej uri. Ura mi je svedok, da mora biti urar, svet mi je priča, da mora biti nekdo, ki je svet ustvaril. Ta gospod Nekdo se po našem imenuje Bog.

Zgodilo se bo, da bom bral: “Iskal je Boga zdravnik z nožem in razumom, iskal ga je po človeškem telesu, našel ga ni, torej Boga ni.” Kdo si ne bo mogel odgovoriti na ta stavek? Zdravnik ki je iskal Boga in dušo, božji obraz, ga je moral iskati v živem telesu, ali pa v mrtvem truplu. Če ga je iskal v živem, ga je iskal brez misli. Kako je mogel blekniti tako neumno o nebitnosti božji, ko ve, da tak umetno sestavljen organizem predpostavlja umetnega Stvarnika, če je hotel najti dušo, božji obraz, potem je iskal zastonj. Bog je duh in duša je duhovna. Pa še mrlič bi mu moral povedati, da je Bog. Duša je šla iz telesa, prenehalo je vse duševno in duhovno delovanje. Ali je bilo vse to duševno in duhovno delovanje v človeku brez vzroka?

In zopet se bo zgodilo, da bom bral: “Iskal je Boga zgodovinar. Našel ga ni. Pač pa je našel, da se je vera v Boga rodila iz strahu pred bliskom in strelo. Prvi ljudje so bili divjaki, sinovi in hčere narave, umevno, da se v naravnih prikaznih gledali in videli čeznaravna bitja.” Pa bom lahko pregnal versko skušnjavo z dokazom ki mi ga podaja resnična zgodovina, ki govori: Človeštvo od početka ni bilo divje, divje je šele postalo. Spočetka so bili narodi na visoki stopinji kulture. Padli so radi svoje pokvarnosti. Odprem katerokoli stran zgodovine kateregakoli naroda, videl bom, da so gledali v svojih božanstvih dobra bitja, od katerih so pričakovali dobro, ne zlo. Zlo so pripisovali demonom, ki so bila nižja bitja. Beseda nekega angleškega znanstvenika mi pa tudi pomore v tem oziru: “Strah in bojazen nista rodila vere, temveč sta rodila bogotajstvo. Strah pred Sodnikom in njegovim računom.” (Bacon Verulamski.)

Gotovo bom naletel kje na drugi stavek, ki se bo morda tako-le glasil: “Prirodoslovec je iskal Boga. Čim bolj je spoznaval naravo, tembolj je pa uvidel, da ga ni. Ta bi bila lepa, da bi znanstvenik vsako reč z Bogom rešil, kadarkoli mu glava postane prelena, da bi si mislil in rešil naravna vprašanja naravnim potom.” Pa se bom takoj spomnil in bom stopil v nepregledno galerijo znanosti. Ali niso bili največji učenjaki, kar jih svet pozna na polju zvezdoslovja, fizike, kemije, mineralogije, zemljoslovja, da, v vseh panogah znanosti, ali niso bili največji učenjaki vseh časov verni. Dobro uro bi lahko našteval imena, če bi se mogel spomniti vseh in bi šel po vrsti desetletij in vrsti znanstvenih panogah. Velika večina je vernih, neverni so v ogromni manjšini in še ta manjšina se poslužuje le praznih besed in fraz. Zdeti se nam morajo kakor oni kričači palčki pred

cirkusom, ki oznanjajo cirkuški program. Najboljša reklama so za smešni program. Tako so ti bogotajski znanstveniki smešni palčki, ki predstavljajo smešni in majhni program bogotajske znanosti.

Če so moderni učenjaki dokazali in našli, da je blisk sad elektrike, če so pronašli in dokazali, da se nebeška svetovja gibajo, če so našli in razrešili nekaj naravnih skrivnosti, kakor radija in drugih, ali morejo reči, da so rešili vprašanje vseh vprašanj, odkod te sile, odkod ta telesa, odkod to življenje? Odkod ti zakoni, ta red v stvarstvu? Prevelike so uganke življenja, prevelike so skrivnosti stvarjenja, da bi jih mogel rešiti ta ali oni profesor z zamahom roke in eno samo mogočno besedo.

Pa naj mi ta profesor tudi pritrudi in reče: "Magari verujem v Boga, saj ni taka reč to, slutim ga, predpostavljam ga, znanstveno pa le ne morem dokazati, mislim, z umskimi razlogi ne morem podpreti svoje trditve," odgovoril mu bom prav lahko in tudi sebi bom lahko odgovoril: Malo zdrave pameti, pa bo šlo tudi z umskimi razlogi. Svet je, sam od sebe ni nastal, tudi ni bil sam sebi napravljen, ker ni ravno naravnost potrebno, da bi svet bil. Moral ga je napraviti nekdo drugi. To je Bog. Vidim v življenju: Žito zraste iz semena, tiček se izleže iz jajčka, človek se rodi iz človeka. Vsaka vrsta življenja je morala enkrat nastati. Sama v sebi ni nastala. Svet je bil nekoč goreča krogla, to je znanstveno dokazano. Nemo dat, quode non habet. Noben ne da, kar nima. Tudi življenja ne moreš pričakovati iz zraka. Počelo življenja je Vsemogočni.

Klub samomorivcev

P. Hugo

Moderno razorano življenje, ki si je pogasilo vse zvezde upanja onstranskega življenja, je rodilo tudi take klube. Pa ne samo v obljubljeni deželi modernega paganizma, v Ameriki ali v brezbožni Rusiji, ali novodobni Sodomi Parizu, ampak v jugoslovanskem Sarajevu, v Bosni. Nedaleč od te bosanske prestolice so pastirji našli v neki globeli slušatelja modroslovja Pavla Senetbauerja. Policija je dognala, da je prostovoljno zlezal v to globel, tam najprej sežgal pisana modroslovna predavanja, se slekel, si prerezal žile na obeh zapetjih, si zabodel nož v prsa in tako izkrvavel. Na podlagi skromne notice, ki jo je pustil, je policija nadalje ugotovila, da je bil samomorivec član posebnega kluba samomorivcev, sestojčega

iz samih mladih slušateljev modroslovja. Povod za ustanovitev tega kluba jim je dalo mrko modroslovje nemškega filozofa Schopenhauerja, iz katerega so črpali "modrost" življenja. Po tej "modrosti" je ta svet najslabši, ki si ga je moč misliti. Življenje na njem nam ne nudi drugega, kot trpljenje. Kdor ne more s svetom tako radikalno obračunati kot budistovski asketi, zanj je smrt boljša kot življenje. Ti njegovi učenci pa niso čutili poklica, da bi postali kaki budistovski asketi, zato so se odločili za prostovoljno smrt, da se rešijo pekla življenja. V počast svojemu učitelju "modrosti" življenja Schopenhauerju so sklenili, da vsako leto na njegov smrtni dan (umrl 20. sept. 1860) eden članov tega kluba napravi samomor. Red, po katerem se bo ta beg iz življenja vršil, je bil že naprej določen. Prvi, neki Avdo Srnič, je lani izvršil svojo klubovo "dolžnost". Za letos je bil določen nekdo drugi, a je prevzel njegovo mesto Senetbauer, ki bi moral šele prihodnje leto priti na vrsto. — Zopet en dokaz, da grobokopi človeške družbe sede na vseučiliških stolicah, odkoder se steka njih "noroslovje" v mlade duše, po njih pa v ljudske plasti. Neomejena svoboda znanstva, ki jo uživajo vseučilišča, je satanova dogma.

Spreobrnjen obožovatelj boljševizma

V znanstvenih krogih dobro poznani popotnik in pisatelj Viktor Larco Herrera iz Lime, je bil svoj čas velik obožovatelj boljševizma. Na licu mesta se je hotel seznaniti z njim. Po mnogih težavah se mu je posrečilo priti v Rusijo. Še z večjimi težavami je bil združen njegov beg iz rdečega raja. Svoje razočaranje nad njim je razodel poročevalcu lista "La Cronica". Takole se je izrazil o boljševiških nebesih: "To, kar danes v Rusiji obstoja, je nekaj nesmiselnega. Ruski narod je zaslužjen. V bedi se zvija. Ondi ne vlada socializem, temveč strašno trinoštvo. To kar sem videl, je bilo zame silno razočaranje. V Rusiji danes ne dobiš človeka, ki bi se mogel od srca zasmejati. Vse trpi in tarna. Vse povsod se vidi neka topa nezadovoljnost, ki jo tajna in javna sovjetska policija komaj duši. Bomba lahko vsak trenutek eksplodira. Ko bo v Rusiji izbruhnila nova revolucija, bo šele svet z grozo doznal, kako je bil ruski narod od svojih krvnikov mučen... Videl sem delavce, ki so si morali v državnih restavrantih iskati hrane. Gnusilo se mi je, ko sem videl, kaj jedo in kako jedo. Kaj takega ne pristoja niti psom. Z eno besedo, kar se v Rusiji godi, je zločin nad delavskim slojem, ki nikoli ne vidijo sadov svojega dela.

IZ KRALJESTVA LUČI IN TEME

P. Hugo.

NADŠKOF JEGLIČ SE PRESELIL V STIČNO

Po petih letih precej samotarskega življenja v Gornjem gradu se je naš sivolasi Mojzes odzval vabilu sinov sv. Bernarda in se preselil k njim v Stično. Gornjegrajska samota je bila sicer zanj po tolikih letih razburljivega življenja blagodejna kopel za duha in telo. A take dobrote če le predolgo trajajo, imajo nasprotni učinek, začno ubijati. Tudi on je začel to čutiti. Zato mu je bila ponudba stiških cistercijanov, naj pride v njih sredo dobrodošla. Se je sicer preselil iz samote v samoto. A stiška samota je nekaj čisto drugega kot gornjegrajska. V samostanih, zlasti cistercijanskih, si blagodejna tihota in družabna razigranost dnevno podajate roki. Vse ima svoj čas, kot pač dvojna človeška narava zahteva. Tu bo za visokega gosta, tako poduhovljene in vendar tako družabnega, kot nalašč. Vsi mu želimo v novi družbi še mnogo zdravih in zadovoljnih dni.

REKORDNA NOVA MAŠA

Med letošnjimi novomašniki je gotovo odnesel rekord Rev. Peter Celestin Lou Tseng Tsiang, O.S.B. Že ime kaže, da je to kitajski novomašnik. A njegov rekord ni v tem. Je veliko drugih Kitajcev letos zapelo novo mašo. A nobeden take preteklosti nima kot ta. Novomašnik ima danes 65 let. Prvotno je bil v kitajski diplomatični in državni službi. Svojo diplomatično kariero je začel 1891, ko je bil kot tajnik pridružen cesarskemu poslanstvu v Petrogradu. Tu je 1899 poročil Miss Berto Bovy, belgijsko katoličanko. Po njej je 1911 našel pot do prave vere. Istega leta je postal kitajski poslanik pri carski vladi. Ko je njegova domovina postala republika, ga je poklicala nazaj in mu v republikanski vladi poverila mesto zunanjega ministra. Pozneje je postal ministrski predsednik. Kot tak se je veliko prizadel, da bi Kitajska stopila v diplomatično zvezo z Vatikanom. Po vojni je bil načelnik kitajske delegacije pri mirovni konferenci. Ker je začel nekaj bolehati, je prosil svojo vlado, naj mu poveri poslaniško mesto pri švicarski republiki. Prošnja je bila uslišana. Zavzemal je to mesto od 1922—27. Tu mu je 1927 umrla žena. Ker je bil zakon brez

otrok, je še isto leto 4. okt. stopil v benediktinski red. V opatiji sv. Andreja pri Bruges, Belgija, se je sledeča leta pripravljajal za službo Kralju vseh kraljev. Na praznik sv. Petra in Pavla mu je podelil mašniško posvečenje bivši kitajski apostolski delegat Msg. Celso Constantini. Slovesnosti je prisostovalo mnogo novomašnikovih prijateljev in znancev iz diplomatskih krogov: katoličanov, drugovercev in paganov. Kot že prej ponovno, jim je tudi topot izjavil, da je najsrečnejši človek na svetu. S svojim zgledom je že enega svojih bivših diplomatskih kolegov potegnil za seboj v katoliško cerkev, Mr. Liou Fou Tehenga. Zadnji božični večer, ko je postal dijakon, ga je krstil. In najbrž ne bo ostal edini. Čudna so pota božje milosti, kdo jih more umeti.

MARQUETTSKA STOLNICA POGORELA

Ravno smo se menili, kako bomo na Zahvalni dan pod vodstvom našega slovenskega nadškofa Dr. Rožmana romali na Baragov grob, v kripti marquettske stolnice. Kar nam časopisje prinese žalostno vest: Marquettska stolnica sv. Petra in Pavla je pogorela. Ostalo je le počrnelo zidovje. Škodo cenijo na \$350,000. Marquette pa res nima sreče s svojimi stolnicami. Prva, Baragova stolnica, ki je bila l. 1866 dograjena, je 2. okt. 1879 do tal pogorela. Zažgala jo je maščevavna roka. Baragovi telesni ostanki v njej so ostali nepoškodovani. Dne 19. jun. 1881. je škof Vertin blagoslovil ogelni kamen za novo, zidano stolnico. Dopršil in posvetil jo je 27. jul. 1890. Tudi plačal jo je večinoma sam in njegova premožna družina. Stala je preko \$100,000. Niti svojega zlatega jubileja ni dočakala, kar je za zidano cerkev dosti malo. Telesni ostanki Barage in njegovih naslednikov na škofijski stolici so tudi pri tem požaru ostali nepoškodovani. Značilno je, da bo bodoči marquettski škof, ki ima biti vsak čas imenovan, že drugi, ki bo prišel na pogorišče svoje stolice.

MISIJONI V ABESINIJU OGROŽENI

Katoliški misijoni v Abesiniji so šele zadnjih 50 let zopet v živahnejšem razvoju. Preteča vojška med Abesinijo in Italijo jih grozi znova uničiti. Nevarnost je tem večja, ker je večina misijonarjev italijanskih podanikov. Na več krajih je domačinom že zavrela kri proti njim kot Italijanom. Z oboroženo silo so jih pregnali z misijonskih postojank in jih pognali čez mejo v angleški Egipt. Tam pa zopet niso bili dobrodošli, ker je med Anglijo in Italijo napeto razmerje radi

Abesinije. Da bi zaščitil misijonske interese je sv. oče misijonskega škofa zgornjega Nila pooblastil, naj prouči razmere in mu predlaga, kaj bi se dalo ukreniti. Splošno prepričanje je, da bi v slučaju vojne misijonarji lahko igrali veliko mirovno vlogo. A ne misijonarji italijanskega pokoljenja, tem bi domačini ne zaupali. Imajo pa italijanski misijonarji to prednost, da podnebje še najlažje preneso. Seve, če se vojska Italijanom posreči, bo misijonsko vprašanje rešeno, četudi le bolj s političnega stališča.

STARŠEM V SPOMINSKO KNJIGO

Francoski škof Msg. Megnin je v svoji letošnji postni okrožnici z besedami bl. Klavdija Colombiera katoliškim staršem takole izprašal vest. "Kaj delate v svojih družinah, če ne skrbite za vzgojo svojih otrok? To je vendar edino kar morate storiti. To je, kar Bog strogo od vas zahteva. To je, radi česar je On zakon vstanovil. To je, radi česar bo On enkrat strog račun tirjal od vas. Vi ste morda svoje otroke s časnim oskrbeli. Je li to, kar je On od vas pričakoval? Dajte račun od duš, ki sem jih vam v oskrbo izročil. To bo na dan sodbe vas terjalo. Kaj je bilo s to dušo? Vaše polje, vaš vinograd je bil, ki ju vam je Bog v obdelovanje dal. Do kake stopnje svetosti ste deco privedli? Kak življenjski nauk ste jih učili? So li postali modri? Ali so bogaboječi? Ali so dobro poučeni v verskih resnicah?" — Da, to je prva in poglavitna dolžnost staršev. In če se ne brigajo zanjo, če puste otroke rasti kot divjake v gozdu, ali jih celo v nasprotnem duhu vzgajajo, potem gorje jim na dan sodbe.

ALI JE PROHIBICIJA ZA VEDNO POKOPANA?

Tisti, katerih otrok je prav za prav bila, to je metodisti, so prepričani, da ne. Eden teh, metodistovski škof v Pittsburghu, Adna W. Leonard, ki mu je posebno žal za njo, z gotovostjo čaka njenega vstajenja. Po njem je največji greh prezidenta Roosevelta, da je podpisal odpravo 18. amendmenta. Pravi, da bi bil rajši zadnji državljani v zadnjem ameriškem kotu, kot prezident Združenih držav s tem grehom na vesti. Amerikanci da so narod zibajočih se pijancev, ki jim je prohibicija potrebna. John Haynes Holmes, tudi protestant, pa piše v "The Christian Century", da je Amerika po odpravi prohibicije zabredla v večjo alkoholno povodenj, kot je kedaj brodirala po njej. Spričo tega tudi on upa, da še pride njen čas. Katoličani za prohibicijo v taki obliki kot je bila, niso bili nikoli navdušeni. Zato

jim ni žal po njej. Da bo pa v kaki boljši obliki zopet potrebna, mislijo tudi oni. Jezuitska "America" v New Yorku piše, da tako "mokrega" Silvestrovskega večera, kot je bil prvi po preklicu prohibicije, New York še ne pomni. Njegove posledice so bile: 10 mrtvih, 75 slučajev akutnega zastrupljenja po alkoholu, 500 težkih avtomobilskih nesreč, poleg nešteto manjših in razni pretepi po ulicah. Na podlagi teh sadov alkohola se ji zdi povratek prohibicije verjeten. Nihče pa razen butlegerjev, prohibicijskih agentov in fanatičnih metodistovskih pastorjev si menda ne želi povratka take prohibicije, kot je legla v grob. Kajti to bi se reklo hudiča z Beelzebubom izgajati. Če ste cerkev in država v Ameriki vsled posebnih okoliščin drugače ločeni, v boju zoper alkoholizem bi si morali podati zavezniški roki. Zmernost, odnosno zdržnost iz notranjega nagiba, kot jo uči cerkev, podprta z zunanjo državno pomočjo, bi streznila narod. Taka prohibicija, če je to sploh pravo ime, bi bila Ameriki v blagoslov. O potrebi take smo menda vsi edini, razen zgoraj omenjenih profitarjev in fanatikov.

TUDI CIGANI ROMAJO

Cigani so že po svoji naravi večni romarji, v širšem pomenu te besede. A za to njih romanje imamo mi v navadnem govorjenju posebno besedo, prav od njih vzeto — ciganijo se. Zdaj so pa pokazali, da znajo tudi romati, to je na božjo pot hoditi. V Santes Maries-de la Mer na Francoskem, posebno častijo sv. Saro, ki je bila služkinja svetopisemskih žena Marije Salome in Marije Jakobove, ki so hotele tisto velikonočno jutro Gospoda maziliti, a ga niso več našle v grobu. Cigani so prepričani, da je bila sv. Sara ciganskega rodu. Zato jo častijo kot svojo patrono. Organizirali so posebno cigansko romanje iz cele Evrope. Baje se jih je zbralo nad sto tisoč.

VZOR KATOLIŠKEGA DELAVSKEGA VODITELJA

Španski katoliški delavski voditelj Vincenc Madera, ki je med zadnjo krvavo revolucijo junško vztrajal na katoliški fronti, je zdaj poraženim nasprotnikom trn v peti. Neprestano mu strežejo po življenju. Vsak trenutek mora biti pripravljen na nasilno smrt. Ker ni vladna oseba, da bi tajna policija ščitila njegovo življenje in nima sredstev za vzdrževanje oboroženega varstva, je po časopisju objavil, da je vsak čas pripravljen umreti za vzore katoliškega delavskega gibanja. Kajti če njega ubijejo, ne bodo ubili katoliškega delavskega pokreta.

VALERIJA

Waal — I. P.

Osmo poglavje

JETNIKI

PRI naglici, s katero je bil sestavil Heraklij listino zarotnikov, mu je bilo ušlo nekaj imen, katere bi bil prihranil pri treznejšem pomisleku pač gotovo za ugodnejši čas. Tako se mu je zgodilo z Valerijem Antoninom, dvornim sobarjem, kateri je bil s svojo nepodkupljivo poštenostjo prečrtal že mnog nepošten Heraklijev korak. Maksencij je tudi dobro vedel, da je isti kristjan, kljub temu mu je splošno zaupal.

Heraklij je bil napravil s tem, da ga je dal zapreti, veliko neumnost.

Surula, mati Antoninova je bila ena onih častitljivih mater, katerih vse življenje se giblje v domačem krogu med vnuki, ki ji ožarjajo zadnje dneve življenja. Silno jo je pretreslo, ko so ji zaprli sina. Morda bi to nesrečo ko kristjanka še prenesla, ali misel, da bi bil njen sin kriv zarote, se ji je zdela tako nemogoča, da je ni mogla doumeti.

Še tistega večera je šla s svojim desetletnim vnukom Jazonom k cesarju.

“Vladar,” je dejala in pokleknila pred njim, “če je moj sin padel v nemilost pri tebi, ker ni spolnjeval svojih dolžnosti, potem se klanjam tvoji sodbi. — Toda —”

“V nemilost?”, ji je padel v besedo Maksencij in jo dvignil, “v nemilost? Kdo pravi to? Nasprotno, zelo naklonjen sem mu, ker ga poznam za zvestega in vestnega služabnika.”

“Hvala ti, veličanstvo,” je odvrnila matrona, “za tako spričevalo. Sedaj se smem sklicevati nanje proti obtožbi, ki ga je pahnila v ječo in železje.”

“Pri Jupitru,” je kriknil cesar, “kdo je ta predrznež, ki se je upal dotekniti se mojega najvišjega sluge. Čega ga dolžijo?”

“Da se je le za pičico pregrešil,” je govorila žena, “ne bila bi si upala pred te. Toda to, da ga dolže zarote proti prestolu in življenju njegovega vladarja, to je, to je, moj cesar, najpodlejša laž, najgrše natolcevanje.”

Pri teh besedah se je domislil cesar svojega povelja, in odvrnil mračno:

“Kristjan je tvoj sin, in s tem si je sam obremenil glavo. Žabe regljajo vse, in ena tako ko druga.”

“Kako naj dokažem svojemu carskemu gospodu,” je nadaljevala bolestno žena, “da dela krivico nam kristjanom. Toda, poglej to dete. Moj vnuk je in morda ga poznaš? S tvojim nepozabljivim sinom sta se igrala skupno, dokler niso sklenila nebesa drugače in ti odvzela redkega bisera. Pri nedolžnosti tega deteta, pri spominu na tvojega Romula ti prisegam, da je moj sin nedolžen.”

Maksencij je ves čas motril nedolžno otrokovo obličje, ki je podrhtavalo strahu in bojazni. Z obožujočo ljubeznijo je ljubil spomin svojega edinega sina. Njemu v spomin je zidal igrišče na Apijski cesti, njegovemu imenu posvetil novo baziliko na Forumu; povsod je dal postaviti njegove kipe. In sedaj je videl stati pred seboj sovrstniko svojega sina. “Tak bi bil sedaj tudi Romul,” si je mislil in trdi mož je postajal mehek in solza mu je zalesketala v očesu.

Onadva pa sta padla pred njim na kolena in dete je s plačočim glasom zaklicalo:

“Vrni mi očeta, vrni, vrni!”

“Da,” je zaklical cesar, “nazaj ti ga hočem dati”; nato se je obrnil k Suruli: “Vzemi ta prstan, odpre ti ječo! Toda pojdi ta že, ne maram zahvale, nič, nič” — — —

In odšel je v sosednjo sobo. Tam je obstal zamaknen v mramornat kip in solza za solzo je kapljala na njegovo lice.

“Prokleta bodi ura,” je govoril sam seboj, “tsočkrat prokleta, ki te mi je vzela. Ne bila bi moja duša tako divja, ti bi bil krotil mojo strast. Sedaj pa leži tema na mojem srcu in strah in groza noči, ki je ne razsvetli nobena zvezda!”

V tem so naznanili Heraklija. Dvorljiv nasmeš mu je zamrl na ustnicah, ko je zagledal mračno lice Heraklijevo:

“Kdo ti dovoljuje zapirati mojega najboljšega slugo? Pri vragu. Zdrobim te kakor črva v prahu, iz katerega sem te dvignil. Sem daj listino!”

Cesar je v naglici preletel zapisnik, lice se mu je vse bolj oblačilo in obrvi so se mu sršile:

“Dva Valerija, dva Kornelija, trije Dasumci, pet Anicijev — prokleti Grk, vse plemstvo mi pogubi”, je kričal: “toda kje so duhovniki in diakoni, katere si mi obljubil? Lisjak grdi! Takoj izpusti plemstvo, in če mi do jutri zvečer ne ujamem vsaj arhidiakona, kateri ima blagajno, in še drugih šest cerkvenih predstojnikov, potem pokažem tvojim prejšnjim prijateljem, kako se dela s smrdljivim psom!”

Molče se je odstranil Heraklij.

"Prokleta," je sikal vrnivši se iz palače, "sam mi je bil naročil. Že vem — Simah je bil pri njem in ga zbegal. Zdaj pa zvrča vse na me."

In videč, kako se mu podira načrt, je škrtal z zobmi. Vedel je sicer za stanovanja kristjanov, toda ti so bili sedaj gotovo previdni in so se poskrili. Edina pot, polastiti se kakega duhovnika, se mu je zdela ta, da čaka v zasedi na apijski cesti ob grobovih. Zato je poslal drugo jutro nekaj biričev h Kornelijevega grobu, kjer se je nahajal vhod v Kalistove katacombe. Ti so bili res zajeli diakona Severa.

"Ko pa smo ga hoteli odvesti," je poročal glavni birič, "nas napade cesarski centurio (stotnik), silen človek, zgrabi mene in Trankvilina vsakega z eno roko, naju dvigne in trešči s hrbti skupaj, da so nama pokale vse kosti. Onesvestil sem se. Nato se je obrnil na druge in da ga ni ujeti sam zadržal, gotovo bi bil ona dva še pobil. Tako nam je otel starca in ga spremil v mesto!"

Heraklij je ozmerjal biriče, vedoč pa, koliko ceni Heraklij moč svojih Herkulcev, hotel je s tem, da mu pove o tem, okoristiti pri njem.

"Govorite kolikor mogoče hudo," je dejal biričem, "ako vas pokliče cesar, sicer ne vem, kaj bo —"

Zvečer je vzel može s seboj. Neke tesnobe vendar ni mogel premagati. Pritožil se je, da je preprečil eden izmed vojakov ujetje diakona Severa.

Ali Maksencij se ne le ni srdil, temveč dal je poklicati biriče, da bi iz njihovih ust samih čul, kako se je godilo. Smeje se, je rekel:

"Poslušati bom moral pač tudi zločinca, da ga bom potem pravično sodil."

Nekaj hipov zatem je vstopil Marcijalis in se postavil po vojaško pred cesarjem. Z vidnim dopadenjem ga je opazoval Maksencij.

Heraklij je ponovil obtožbo, Marcijal ga je meril z zaničljivim pogledom in dejal, ko je bil oni dogovoril:

"Ti pobje so napadli mirnega starčka, zato sem jih potisnil malo v stran. Rok in nog, kakor vidim, jima nisem polomil."

"Toda," se je smejal Maksencij, "trčil si ž njima tako, da sta se šele pol ure potem zavedla."

Biriča sta klavrnih obrazov pritrdila. Marcijal pa se je obrnil k njima:

"Malo bolj trdo sem mogoče prijel, cesar pa nisem nameraval; tako ni lahko razložiti."

"Hahaha", se je krohotal cesar, "tako si ju, da so drugi od strahu bežali."

"To so storili prav," je odvrnil mirno vojak, "ako bi mi bila zavrela kri, pometal bi jih bil ko žabe čez zid!"

Kdor je videl vojaka, ta bi bil verjel brezpogojno tem njegovim besedam.

"In vendar te moram kaznovati," je nadaljeval Maksencij, "da si motil uradne osebe pri njih službenem opravilu!"

"Kogar jaz spremljam, gospod, tisti je pod mojim varstvom, tisti je pod cesarjevim."

"Pri Herkulovi gorjači," je dejal Maksencij, "temu ni kaj ugovarjati. In ti tepci naj so veseli, da jim nisi zavil vratov."

In cesar je odpustil obe stranki in šepetal: "Pri Jupitru, sto takih hrustov odvaga za celo Konstantinovo legijo!"

Ta dogodek je bil Maksencija odobrovoljil in, ko mu je predložil Heraklij lepo izlikan izvod programa za prihodnje slavje, se je potopil v čitanje in docela pozabil večernih groženj. —

Maksencij je z zidanjem bazilike hitel kolikor je mogel. Od zore do mraka je delalo tam cele stotine ljudi. Skoro redno vsaki dan si je cesar ogledaval delo. Radi tega so nadzorniki le še bolj silili v delavce. Kristjani so se na drugi strani trudili, da bi kolikor mogoče olajšali delo svojim sobratom. Samo Rufin ni našel nobenega podpornika. Pod tako ostrim nadzorstvom je bil. Zaman je hrepenel po sv. obhajilu, katerega so bili deležni trije tovariši njegovi. Edina tolažba mu je bila, da je prihajala Valerija na velike stopnice na Palatin in mu od tam dajala znamenj. Težke ure so bile to za deklico, ko je od daleč videla vso bedo očetovo. In vendar je prišla od nekod tolažba. Prinesel jo je Rufinu — Sabin. Videl je Valerijino početje in bil je toliko pošten, da ga je to pretreslo. Saj je bil njegov oče proizvoditelj Rufinovega gorja. Zato je odredil ko glavni nadzornik, da je smela obiskati Valerija vsak dan za nekaj hipov očeta. Srčno se mu je zahvalilo zato. Ginjen je šel za njo in opazil njeno stanovanje. Drugega jutra pa ji je poslal svoto priigranega denarja.

Sel je odšel k Ireni, ko ni bilo Valerije doma.

Od Sabina? In denar? Kako si drzne nesrečnež?

"Povej gospodu," je odvrnila užaljena Irena, "da odklanja gospica vsak dar iz njegovih rok. Ali ni dovolj, da ji je oče ko navaden morivec ujet in obsojen v najnižje delo. In sin bi rad le še dokončal nesramnost očetovo. Proč s tem denarjem, kri in solze so na njem!"

To je zelo užalilo Sabina.

Kdo je bila žena, ki se je postavila za odvetnico in varuhinjo Valerijino? Kdo je bila, ki si je upala odgovoriti mu tako?

In ni mu bilo treba dolgo iskati, da je zvedel, da je to Kastulova vdova in mati Kandidova, zastavonoše v Konstantinovi armadi.

Po očetu je sporočil takoj cesarju, da se je našla mati onega osodnega človeka, v čegar rokah zmaguje novo bojno znamenje. In česar je bilo pričakovati, se je zgodilo. Ireno so zajeli in odvedli v ječo, umrla naj bi pri prihodnjem slavnostnem odprtju cirkusa. In to je imelo biti v dveh dneh. Obenem je preklical Sabin vse Rufinu naklonjene olajšave, poostril delo njegovo. Bič je pel od zore do mraka nad nesrečnim plemenitašem.

Znamenja, ki so bila pretresla cesarico, so vznemirjala tudi Maksencija. Kaj, če so bile prerokbe njegovih vedežev krive? Kaj, če obnemorejo legije njegove tudi pred rimskimi vrati? In če ga zajame Konstantin živega? In ga izroči osveti razjarjenega ljudstva?

Cesarja se je polastil strah.

Mogel bi sicer pobegniti. Še je prosta pot proti Afriki. Ali nekaka trdovratnost se ga je polastila. — Ostal je. — To je bila osodna njegova misel.

In v teh nemirnih hipih je zasnoval grozno, nečuvveno skrivnost. V največji tajnosti je velel pripraviti potrebno za prihodnjo noč...

UPRAVNIKOVO KRAMLJANJE

P. Bernard, O. F. M.

Spet je minil en mesec dni. Ne vem, kam je šel. Samo to vem, da ga ni več na našem koledarju, pa tudi v našem officu ga ni. Celo po naših gričih se pozna, da je minil en mesec, zakaj ko sem zadnjič pisal to rubriko, so vsaj petunije še prav lepo cvetele pred našo groto, danes bi pa dal za vsak cvet dva počena groša, pa ga nihče ne more najti. V našem officu je vse precej pri starem, samo to je novo, da smo parkrat že dali službo gašperčku, da nam malo pogreje premrle prste.

Ampak prav vse novice niso v tistem gašperčku. Ena precej velika škatlja je polna pisem, ki so vsa od preteklega meseca. Niso vsa zani-

miva, to je kajpada res, zakaj ponavlja se v njih zopet in zopet stara pesem, saj veste, kako je treba pisati v razne office. Zato nimam veliko poročati iz njih, kaj malega pa vendar. Na primer:

Iz Loraina, O., pišejo, da je umrla Mary Klinar. Bila je zelo zvesta naša naročnica in je redno naprej plačevala naročnino. Bog ji daj vse dobro, nam pa mnogo tako zvestih naročnikov.

Iz Detroita piše Mrs. Plautz, da ni nič lahko kolektati in je težko biti za zastopnika. Ljudje se kar izgovarjajo, da se jim ne da poravnati naročnine. Joj, kako je to hudo! Pa ravno iz Detroita moram kaj takega slišati. Taki imenitni ljudje kot so Detroitčanje — vsaj nekoč so bili, pa mislim, da so še — pa tako govorijo. Korajža, korajža, fantje in punce. Nikar ne čakajte, da bi Mrs. Plautz za vami hodila. Sami stopite k njej in odštejte tiste groše, pa bo brž vse "naret".

Iz Jolietta prihaja žalostna novica, da je umrla Mrs. Bluth, velika prijateljica našega lista in žena našega vrlega zastopnika Marka Bluth. Bog ji bodi plačnik za vse dobro, ki ga je storila. Dobremu Marku pa želimo, da bi še dolgo tako vestno in skrbno vodil naše zastopništvo v jolietski naselbini.

John Kukman, naš dober naročnik iz Aurore, Ill., se je preselil v Mason, Ill., pa je takoj pisal, kam naj mu pošljamo list. Bog ga živi! Nekateri pa gredo brez mev ali bev, potem so pa hudi na nas, če Ave Maria ne more izvohati njihovega novega bivališča.

Mrs. M. G. (ne povem celega imena, ker bi ji morda ne bilo ljubo) se nam silno lepo zahvaljuje, da smo jo tri leta čakali za naročnino. Sedaj je poslala vse za nazaj. Med drugim piše tako-le: "... bi bila prav gotovo obupala, da se me niste Vi pri Ave Mariji usmilili in molče čakali, da se obrne na bolje in Vam takrat poravnam ves dolg. List mi je bil v veliko tolažbo v onih črnih dneh. Danes sem tako srečna, da Vam pošiljam naročnino..."

Še več takega piše. Med branjem pisma te dobre duše mi je prišlo na misel nekaj takega, kar je rekel Gospod po ozdravljenju gobavcev: Kje je pa onih devet...? Mi bi lahko rekli: Kje je pa onih devetstodevetindevetdeset? Da, kar nič ne pretiravam, ko se upam zapisati to veliko številko. Dolga vrsta jih je, ki prejemale list ne da bi plačali, ker ga pač radi berejo. Pa so se morda tudi mnogim med njimi časi zboljšali, pa jim ni mar, da bi "bili tako srečni" ali pa vsaj nas "tako srečne" naredili. Morebiti bo ta lepi zgled tega ali onega zbudil...?

Na več krajev smo zadnje čase poslali opomine — hm, saj ne more biti drugače — pa smo dobili EN SAM odgovor. Ampak s tem ne mislim reči, da ne bo nobenega več. Nak, tega pa že ne rečem.

Mrs. Mary Ušeničnik iz Morgan, Pa., se je pa izredno postavila. Kar osem NOVIH je zavalila v naš office. Pa je šele pred mesecem dni postala naša zastopnica. Lepo se ji zahvaljujemo, našim novim naročnikom pa kličemo: Dobrodošli in fajn se držite!

Very Rev. Benigen, OFM. iz Johnstowna nam je tudi poslal pet NOVIH. Vsi so iz dežele dobrega zraka, ki se ji pravi Bon Air pri Johnstownu. Seveda, tam imajo sedaj božjo pot, na katero celo ljubljanski škofje prihajajo. Se razume, da v takem kraju mora biti Ave Maria zelo udomačena. Dobrodošli naši novi, ostanite zvesti. Oče Benigen bodo pa — saj sami tako pišejo — še kje kaj "ujagali".

Pisanje o Bon Airju me spominja, da bo kmalu obletnica tako silno žalostne smrti dobrega Franca Pristavca, kateri mi je vedno na misel prišel, kadar sem slišal ali bral besedo: Bon Air. Še sedaj si ne morem prav predstavljati, kako izgleda Johnstown in posebej Bon Air brez njega. Takrat sem bil na Willardu, ki je pol sveta daleč od Johnstowna, zato pač nisem mogel priti na pogreb. Ob obletnici bom spet mislil na Mr. Pristavca in se ga krepko spomnil pri sveti daritvi. Upam, da so se domači že potolažili in prepustili vse božji volji.

Willard sem tudi mimogrede omenil. Pa se je misel kar prijela tega mesta, o katerem poje neka čudna pesem: Lepo je mesto, po sredi ma cesto, ob kraju pa hiš en milijon. Od tam sicer niso nič pisali, pa čemu bi pisali, ko sem bil sam pred dvema tednoma gori. Ogleдал sem si še enkrat lepo prenovljeno cerkev, pomagal pri tri-najsturni pobožnosti in za naročnino sem nekaj

nabral. Tudi "surprise" se jim je to pot prav dobro posrečil. No, naj bo! Veseli smo pa le bili, kajne? Zdaj se pa priporočam za drugačen "surprise". Veste, naš potovalni zastopnik ni imel časa, da bi se ustavil pri vas, zato pa sedaj kar v farovžu VSI ponovite naročnino, kateri še niste, ali pa pri Perušku ali pri Perovšek, kjer hočete. Pa kaj NOVIH bi se dalo dobiti. Če bi bil jaz vedel, da pojdem od Vas v office Ave Maria, bi ne bil priporočal pri Vas popraviljanja cerkve, ampak samo za Ave Maria bi agitiral... Zdaj so sicer Vaša imena gotovo dobro zapisana v nebesih, v mojem officu pa ne tako posebno imenitno...

Zdaj je pa za ta mesec kar dosti tega kramljanja. Vsem, prav vsem, voščim zelo zelo vesele božične praznike in tako srečno novo leto, kot do sedaj še nobeno ni bilo. Bog daj, da bo res!

Proti zlorabi katoliške firme

Pravna komisija poljskega episkopata je preiskala vse, kar na Poljskem nosi katoliško firmo, da se prepriča, če jo tudi po pravici nosi. To je, če v dotičnih organizacijah, ustanovah vlada tudi katoliški duh. Prišla je do zaključka, da se marsikaj imenuje katoliško, kar ni vredno tega častnega imena, ker je po duhu bolj protikatoliško kot katoliško. Na podlagi te ugotovitve so škofje sklenili, da poslej ne sme nobena organizacija, društvo, ustanova, ali kakorkoli se že imenuje, privzeti naslova katoliška, če ni dotični krajevni škof to dovolil. Taka preiskava bi bila še marsikje potrebna. Tudi v naši Ameriki. Ena in druga organizacija prav tako malo zasluži naslov katoliška, kot ta ali ona firma — plavega orla. So društva s svetniškimi imeni, ki jim prav toliko pristojna, kot konju ime Frank ali kobili Fanny.

ZAHVALA IN VOŠČILO

Če ima kdo, ki je v zvezi z listom Ave Maria, prijetno dolžnost, da se v tej številki zahvali premnogim dobrotnikom in prijateljem ter jim vošči vesel Božič in srečno novo leto, sem to gotovo jaz, spodaj podpisani.

V mnogih naselbinah sem se ustavil v tem letu, zato jih ne mislim posebej naštevati. Rečem pa, da sem povsod našel na široko odprta vrata, pa še bolj na široko odprta srca. Moji stari znanci so me povsod z vso prijaznostjo sprejeli in mi šli na roko, pa še novih sem si pridobil. Sedaj se mudim daleč na zapadu in ne utegnem posameznim poslati voščil, čeprav bi premnogim rad prav posebej izrazil svoja hvaležna voščila. Ave Maria bo pa obiskala vse in Vas v mojem imenu lepo pozdravila.

Torej prosim, vzemite to za dobro in vedite, da se Vas vseh prav z veseljem spominjam. Iz vsega srca voščim vsem in vsakemu posebej prav zelo VESEL BOŽIČ IN SREČNO NOVO LETO!

Na veselo svidenje v letu 1936!

BRAT ANTONIN ŠEGA, O.F.M., potovalni zastopnik.

IZ UPRAVE

Darovi za misijone: Filipa Zagar \$5, Ivana Kirn (nakolektala od neimenovanih) \$7, Neimenovana iz Jolieta \$10, Helena Zore \$2.

Darovi za Ave Maria: Ana Campa \$1, Mary Barle \$1, Ivana Kirn \$2, M. M., New York \$1.50, Mrs. Plautz \$1, Frances Bucar \$5, Mary Lovshe 75c.

Apostolat: Andrew Vidic \$10, Mary Veberstar 50c.

Lučke: Anton Matkovic 50c, Cajner 25c, Setnikar 25c, Kosir 25c, Filipa Zagar \$5, Smrekar Margaret 50c, Barbara Omahne 50c, Tomsha 50c, Josephine Jeglich 50c, Mary Glavan 25c.

Sv. maše: Mary Zickar \$10, Mrs. Hebajn \$5. — Po \$4: druž. Sircelj, Neimenovana z Eveletha. — Po \$3: Frank Virant, Mrs. Kogovsek. — Po \$2: Mrs. Slogar, Mrs. Hebajn, Mrs. Mozina. —

Po \$1: Mary Stupar, Anna Wida, Frank Jerich, Mrs. Sprajcar, Mrs. Marn, Mr. Stupnik, Lina Martel, Mary Hribar, Mary Bozicevich, Kat. Gersich, Anna Campa, Begus, druž. Volovlek, Frances Kosir, Mary Svigel, John Hocevar, M. Polajnar, H. Zore, J. Muhic, John Hochevar. — Vsem prisrčna hvala!

Zahvaljujem se Materi božji sedem žalosti za uslišano prošnjo. *Frances Košir.*

Prav iskreno se zahvaljujem Materi božji in sv. Antonu za prejete milosti.

M. M., New York.

V težki stiski sem se zatekla zaupno k božjemu služabniku Frideriku Baragi. Bila sem uslišana in se mu javno zahvaljujem.

Mary Lovsha.

NOVA MAŠNA PESEM

P. Bernard, O. F. M.

VSTOP

Daritev sveto pričenjamo verno,
dar Jagnje božje Jezus bo.
Razmisli človek ljubezen čezmerno,
odpri ji dušo radostno.
Žaluj, žaluj za svoje neštete pregrehe
in bodi zvest Bogu poslej.
Ne išči v svetu varljive utehe,
pod križem stoj, na križ poglej!

SLAVA

Naj čas, naj slava, Bogu se razlega,
naj mir razširja se okrog;
naj polni srca, naj zemljo presega:
Češčen med nami večni Bog!
Ti sam, ti sam si hotel nam biti rešenje,
oznanja pesem angeljska.
Krog Betlehema zbudi se vrvenje:
iskat gremo Zveličarja!

EVANGELIJ

O, čujmo, čujmo, Gospod nam oznanja,
oznanja svojo blagovest.
Nebo globoko na zemljo se sklanja,
glej, človek, božja si posest.
Gospod, Gospod, poslušamo Tvoj evangelij,
zahvaljen bodi vekomaj!
O daj, da bomo le Tebi živeli,
odpri po smrti večni raj!

VERA

O, veruj, duša, veselo resnico:
le v veri sreča je doma.
Slavimo v Cerkvi presveto Trojico,

Očeta, Sina in Duha.

Prestol, prestol si v Cerkvi nevesti postavil,
izročil njej si vso skrivnost;
studence dušam si žejnim pripravil,
iz njih izvira vsa sladkost.

Ta pesem je tako-le nastala. Fr. Jevnik iz Forest City, Pa., je hotel imeti slovensko besedilo za mogočno kompozicijo slavnega nemškega komponista Beethovena, ki je umrl leta 1827. Tista pesem ima v nemščini naslov: "Die Ehre Gottes" in je komponirana za štiriglasni moški zbor. Pesem je silno mogočna in ne posebno težka. Fr. Jevnik piše, da je to edina himna, ki res zasluži to ime Gospod je velik muzikus pred Bogom in pred ljudmi, mora že vedeti, kaj govori.

Fr. Jevnik je želel imeti na omenjeno kompozicijo slovensko besedilo, ki naj bi služilo kot mašna pesem. Ker noben naš "Oče večni" ali "Pred Bogom" ni bil primeren za Beethovenovo kompozicijo, sem se lotil dela za novo pesem, in rodila se je, kot je tu natisnjena.

Jaz sem kompozicijo z novim besedilom mimiografiral za pevski zbor naših klerikov v Lemontu. Ako bi kje želeli izvajati to pesem za moški zbor, naj mi pišejo, in za malenkostno odškodnino jim pošljem toliko iztisov, kolikor jih žele. Novost utegne biti dobrodošla. Čeprav so razni napevi znanih "Oče večni", "Pred Bogom" itd. vedno lepi in mikavni, ne bo napačno, če se včasih zamenjajo z "Daritev sveto".

Dostavljam še to. Rev. Jevnik omenja v pismu, da misli pesem preurediti, da jo bo pel njegov mešani cerkveni zbor. Če je to namero že izvršil ali ne, mi za enkrat ni znano. Kdor bi se zanimal za tako preurejeno skladbo, naj se obrne naravnost na Rev. Jevnika v Forest City, Pa.

ODBOR ZA ZAŠČITO SLOVANOV V ITALIJI

je na svoji zadnji seji sprejel sledečo resolucijo:

Ker na teritoriju zasedenem od Italije po svetovni vojni, živi kompaktna masa 700,000 južnih Slovanov, ki so v dobi svoje trinajst-stoletne zgodovine do italijanskega podjarmljenja dosegli visoko stopnjo kulturnega in ekonomskega razvoja;

Ker je fašistična vlada v svoji brezobzirni denacionalizaciji oropala te Slovane vseh najbolj elementarnih človeških pravic, zaprla njihove šole, prepovedala njih časopise, uničila njihovo književnost, zaprečila vsako kulturno sodelovanje z brati v Jugoslaviji, prepovedala uporabo materinskega jezika v šolah, cerkvah, v javnosti in celo pod lastnim krovom v rodbinah, nasilno poitalijančila njihova imena in to celo na nagrobnih kamenih; razpustila in prepovedala cvetoče kulturne organizacije, brutalno si prisvojila premoženje teh močnih organizacij, nabrano v dolgih letih v potu in trudu; gospodarsko uničila nekdanje premožne občine in jih dovedla do skrajnega obupa, uničila njihove Narodne dome, katere so skoraj brez izjeme zažgali fašistični banditi; prepustila naš narod na milost in nemilost tem banditom ter izpostavila naše brate najbolj krutemu in sadišičnemu poniževanju in nečloveškemu preganjanju, ako so pokazali najskromnejši izraz narodne zavednosti; vlačila njihove voditelje po ječah ali jih pa zaprla na otoke okužene z malarijo ter jih ubijala in mučila v izvršitev obsodb posebnih sodišč organiziranih v posmeh pravici; v splošnem, postopek napram narodni manjšini, kakršnega ne pomni svetovna zgodovina;

Ker fašistična vlada kljub temu, da nam je odvzela vse pravice, se ni najmanj obotavljala, da pokliče neprimerno veliko število naših bratov pod orožje, pripravljena, da jih žrtvuje za "večjo slavo krvave Italije";

Zato, danes v kritični uri naših bratov, ko fašistična steklina ogroža svetovni mir, pozivamo vse civilizirane narode sveta, da ne pozabijo tragične usode naših bratov pod Italijo;

Mi vsi izražamo tople simpatije našim bratom v Italiji v njihovi "Golgoti" kakor tudi Tirolskim Nemcem, Dodekaneškimi Grkom in protifašistom;

Pozdravljamo vsak korak, ki se podvzame in pripravlja za dezertacije v masah ter upamo, da ta preizkušnja bo skoraj dovedla do poloma nečloveške fašistične vlade;

Pozivamo vse rojake v Jugoslaviji, da legasno preprečijo vsak korak, ki bi mogel pomeniti moralno, politično ali ekonomsko pomoč fašistični vladi v tej krizi;

Pozivamo vse rojake v Jugoslaviji, da legalno združijo v tem kritičnem momentu.

V spomin

PRVE OBLETNICE SMRTI

ki nas je zapustil 4. decembra 1934.

FRANKA PRISTAVEC,

Že počivaš leto dni v grobu ljubi mož in oče naš. Odvzet si bil nam nepričakovano. Ni slišati več tvojega glasu, ne gledamo več tvojega zglada, ki si pri vsem svojem delu vedno našel čas za dušo in Boga. Tega mi zdaj pogrešamo, pa v molitvi se te spominjamo. Prosi za nas, da bo tvoj zglad živel med nami in da se združimo vsi v srečni večnosti.

MARY PRISTAVEC, žena. Pet sinov in štiri hčere.

Johnstown, Pa., 4. nov. 1935.

JOSEPH PERKO

2101 WEST CERMAK RD., CHICAGO, ILL.

SLOVENSKA TRGOVINA S ČEVLJI

Najboljše blago. — Čevlji za vso družino.

NAROČITE SI PRI

AVE MARIA

MOLITVENIKE

SLOVENSKE

SVETA URA,

v platno vez.\$.90
v fino usnje vez.\$1.50

SKRBI ZA DUŠO,

v platno vez.\$.90
v fino usnje vez.\$1.50

KVIŠKU SRCA,

v platno vez.\$.80

SLAVA MARIJI,

v platno vez.\$1.00
v fino usnje vez.\$1.25
v najfinejši opremi\$1.50

ANGLEŠKE

Child's Prayerbook.....	\$.25
Key of Heaven.....	.50 do \$3.45
First Communion Sets.....	1.00 " 2.15
Vest Pocket Manual10 " 2.00
Ave Maria50 " 1.50
Manual of Prayers	1.20 " 2.20
Holy Name Manual28 in .55
Missals	2.00 do 4.50
Catholic Girls Guide	1.50 " 5.00
Young Men's Guide	1.65 " 5.00
My Prayer Book	1.25 " 4.50
Sick Call Set	3.00 & 7.50

STATUES ALL SIZES

MEDALS -- ROSARIES

Pošlji 10 centov za poštnino.

Send 10 cents for postage.